

Dravograd: most kmalu gotov

Gradnja novega 216 metrov dolgega mostu čez Dravo na severni magistrali v Dravogradu je v zaključni fazi. Investitor tega, za izboljšanje prometne povezanosti Koroške z drugimi območji izredno pomembnega objekta, je Cestni sklad Socialistične repu-

blike Slovenije, dela pa izvaja ravska poslovna enota ljubljanskega Gradisa.

S pripravljanimi deli za gradnjo mostu so začeli aprila lani, promet po tem novem mostu pa bo stekel, kot računajo, 15. septembra letos. Most v Dravogradu so gradili po naj sodobnejših metodah. Pri gradnji so uporabljali elemente iz prednapetega betona, dolge skoraj 36 metrov in visoke 2 metra. Tako je lahko veliko delo opravilo malo delavcev, saj njihovo število ni presegalo 35. V most so vgradili 36 nosilcev iz prednapetega betona, postavljen pa je na 17 podpornikih. Za gradnjo mostu v Dravogradu so porabili okrog 200 ton armatur in jeklenih žic ter blizu 3000 kub. metrov betonov.

Most je pravzaprav že dograjen, saj je

treba urediti le še instalacije ter položiti na cestišče ter na hodnike za pešce asfalt. Slabo vreme zadnje dni sicer nekoliko ovira urejanje cestnih priključkov, vendar so izvajalci del prepričani, da bodo dela skočili do predvidenega roka, to je do 15. septembra, ko mora po novem mostu v Dravogradu že steči promet.

Most, na katerem bo vozišče široko od 7 do 11 metrov, na vsaki strani pa bodo po poldrugi meter široki hodniki za pešce, bo veljal s priključki vred okoli 10 milijonov dinarjev.

Nov most čez Dravo v Dravogradu, na starem je vpeljan enosmerni promet in omejena nosilnost, bo odpravil številne ovire v prometu na Koroškem, med Slovenijo in Avstrijo ter na severni magistrali. Vozniki motornih vozil zato že komaj čakajo na 15. september!

Seja NSKS

Odbor Narodnega sveta koroških Slovencev je imel v torek, dne 29. 8. 1972, svojo redno sejo, kjer je obravnaval vrsto perečih vprašanj. Najširša razprava je bila posvečena vprašanju dvojezičnih napisov in bili so sprejeti nadaljni ukrepi na mednarodni ravni. Tozadevne predloge bodo zastopniki NSKS stavili na posvetovanju koordinacijskega odbora Zvezi slovenskih organizacij.

Nadalje se je odbor pečal s predstojimi občinskimi volitvami in bil je prepričan, da je to vprašanje tako važno, da mu bo Narodni svet posvetil vso skrb in delo.

Odbor je v celoti odobril vse korake, ki so bili po zadnji seji storjeni v zvezi z avstrijsko zvezno vlado in z matičnim narodom.

Komaj dan po občinski seji v Škocjanu, kjer je župan V. Jesse zatrjeval, da so njegovi občani enakovredni in da se tudi slovenskemu pevskega zboru „Danica“ ne godijo nobene krivice, je razposlal na razne družine svoje občine vabilo na tako imenovani koroški večer (Kärntner Abend) v Žirovnici. Torej le ni resnica, da prireja te večere brez slovenskega zbora neki odbor za turizem, marveč občina sama in tako je tudi vsa odgovornost slej ko prej na ramenih župana in občinskega odbora.

Zopet torej prireditev občine brez Slovencev in zopet zapostavljanje občanov, ki govorijo slovensko! Na prvi hip izgleda tudi ta slučaj kot

Dober promet v avgustu

Po ocenah gostinsko-turističnih delavcev so v avgustu obmorski turistični kraji Jugoslavije doživeli pravi boom. Na območju od Ankarana do Molunata je sredi avgusta bivalo več kot 510.000 domačih in inozemskih gostov, tako da so bile zasedene vse hotelske zmogljivosti. Tej številki pa lahko prištejemo še goste v divjih avto kampih ali pri sorodnikih in prijateljih, teh je še 40.000. Kaže, da je Supetar v turističnem prometu

dalmatinski rekorder, saj so hoteli v tem kraju povečali število prenočitev v primerjavi s prejšnjim letom za 179 odst.

V Dalmaciji je bilo sredi avgusta približno 260.000 gostov, računajo pa, da jih je bilo še 30.000 več, ki niso bili prijavljeni.

Šibeniško območje je imelo v tem času 30.000 turistov, to je 15 odst. več kot v istem razdobju lani. Na splitskem območju je bivalo 27.000 oseb, to je 5 odst. več kot lani, na zadarskem 20.000 na biogradskega pa približno 18.000 gostov. Absolutni rekord ima makarsko območje z 48.000 obiskovalci. V Dubrovniku in njegovi bližnji okolici je letovalo približno 38.000 do 40.000 domačih in inozemskih gostov, kar je približno toliko kot lani. Za 10 odst. se je povečal promet v Trogiru, ki je imel sredi avgusta 7000 gostov, na območju Ploč in Metkovića je bilo približno 14.000 turistov, v Omišu pa približno 7000.

Podobno stanje je bilo tudi na otokih, tako je Brač imel 20.000 obiskovalcev, Korčula in Pelješac 20.000, v samem mestu Hvaru pa je letovalo 8000 turistov. V drugih krajih otoka Hvara pa je bilo še približno 15.000 gostov, Vis pa je zabeležil promet približno 4500 obiskovalcev.

Hrvatski turistični delavci pričakujejo, da bo izredno dober obisk v avgustu nadomestil slabo predsezono in začetek sezone. Upajmo pa, da bo promet zadovoljil tudi v septembru in v naslednjih mesecih.

Tožba proti Heimatdienstu

Zaradi plakata Heimatdiensta, ki po vsej južni Koroški pravi, da bi ta sramotna rešitev dvojezičnih napisov privedla do brezpravnosti večine ter končno do slovenske Koroške, je dr. Matjaž Sienčnik vložil tožbo pri državnem tožilstvu v Celovcu. Svojo tožbo je utemeljil z argumentom, da ta plakat ne služi miru v deželi in med deželani slovenskega in nemškega jezika. Podobno pismo je poslal tudi deželnemu glavarju Simi, ki mu je tudi odgovoril, kanclerju Kreiskemu ter diplomatskim zastopnikom raznih drugih držav, med njimi Italije, Jugoslavije ter Holandije. Deželni glavar mu je odgovoril dvakrat. V prvem pismu pravi, da tudi on obsoja ta plakat, da pa nima možnosti, da bi posegel vmes. V drugem pismu pa je dejal, da je celotno zadevo predal tudi on državnemu tožilcu.

Radovedni smo, kaj bo državni tožilec tokrat ukrenil, ali pa se bo držal „tradicije“, da nič ne bo ukrenil.

Spet Neronovi časi?

Pretekli teden je v Škocjanu pogorel hlev posestnika Rabla. „Kleine Zeitung“ pa je glede tega dogodka zabeležila, da bodo mogoče politični motivi vzrok za ta požar. Svojo teorijo je „Kleine Zeitung“ utemeljevala s tem, da je Rabl znan kot izrecno „heimat-treu“ ter da so z njegove gostilne pred nekaj dnevi neznanci potrgali koroško zastavo. Drugi „obtežujoči“ moment pa je bil za „Kleine Zeitung“ neki razgovor v gostilni o dvojezičnih napisih. Ne vemo, odkod ima „Kleine Zeitung“ svoje informacije. Morda so bolj informirani kot policija ali „Naš tednik“. Kljub temu se tako obtežujoče pavšalne dolžitve ne bi smele zgoditi, če pa so tako sumničnja v teku, pa bi časnikarska vest morala preprečiti, da bi take govornice, ki jih kvečjemu moremo imenovati zlobne in babje, mogli priti v časopis. Časopis je sredstvo za ustvarjanje javnega mnenja, in ravno od „Kleine Zeitung“ bi najmanj pričakovali takih brezodgovornih vestí.

Vprašujemo se, ali imamo zopet tiste Neronove čase? F.

Nismo objekt, s katerim se baranta, marveč subjekt!

spodrsrlaj, toda če seštevamo vse te „slučaje“, enega v tej občini, drugega spet v drugi, potem vidimo, da je to metoda.

Vsakoletne proslave 10. oktobra potem tudi niso slavja „v čast padlim junakom ali v spomin zmago-slavnega glasovanja“, marveč naj bi Slovincem v deželi leto za letom povedale, da niso zaželjeni, da so deželani drugega razreda, ki se jih pusti pri miru tako dolgo, kot so tiho in se pustijo asimilirati prostovoljno. Folklorno skupnost, ki jo pač od časa do časa pokličejo, naj pokaže svetu, da je vse v najlepšem redu, se tolerira, vse drugače pa postane tedaj, kadar je treba razmišljati o dejanski zaščiti in dejanskih pravicah. Prva domneva je, da so tisti ljudje, ki hočejo pravice, gotovo samo infiltriranci iz Jugoslavije, ki hočejo motiti dobre sosedske odnose, če so pa že Korošci, tedaj pa gotovo nahujskani... Če človek primerja dejansko stanje na Koroškem z reševanjem člena 7 avstrijske državne pogodbe, potem vidi, da vsak izvršni zakon — od šolskega do najnovejšega, ki ureja dvojezične topografske napise — bolj kapitulira pred hujskači in narodnimi nestrpnosti na Koroškem. Tako se pa z ustavo ne ravna in tako se tudi ne izpolnjujejo mednarodne pogodbe.

Ker republika Avstrija svojih obveznosti iz člena 7 državne pogodbe ni izvršila, še več, nikoli jih niti ni začela izvrševati, naj nam nihče ne zameri, če bomo začeli iskati zaslombo pri tistih silah, ki so dale Avstriji svobodo, nam pa so v mednarodni pogodbi zasidrale naše pravice. W.

Plakatna akcija Narodnega sveta

Narodni svet koroških Slovencev je pričel te dni z novo plakatno akcijo. Poleg obstoječih plakatov, ki imajo za vsebino celotno besedilo člena 7 avstrijske državne pogodbe, je Narodni svet izdal še poseben ponatis odstavka 5 sedmega člena državne pogodbe, ki pravi, da se mora dejavnost organizacij, ki merijo na to, da odvzamejo hrvatskemu in slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine prepovedati.

Ponekod pa so razni nestrpneži začeli trgati te plakate, ker očitno nočejo gledati resnici v obraz in ker se čutijo prizadete.

● V Beljaku se je vršilo te dni zborovanje predsednikov računskih dvorov, katerega so se udeležili zastopniki 14 držav. V ospredju razpravljanja so bila vprašanja tujskega prometa.

Federalistična unija evropskih narodnih skupnosti (FUENS)

Federazione unitaria dei gruppi etnico-linguistici europei (FUGELE)

Föderalistische Union europäischer Volksgruppen (FUEV)

Vabimo Vas na

Abbiamo l'onore di invitarLa al

Wir laden Sie zum

KONGRES NARODNIH SKUPNOSTI ALPE-JADRAN

CONVEGNO GRUPPI ETNICO-LINGUISTICI ALPE-ADRIA

VOLKSGRUPPENKONGRESS ALPEN-ADRIA

ki bo od 7. 9. — 10. 9. 1972 v Trbižu — Žabnicah (Hotel »Bellavista«)

che avrà luogo il 7. 9. — 10. 9. 1972

vom 7. 9. — 10. 9. 1972 in Tarvis — Seifnitz (Hotel »Bellavista«) ein.

Otworitev: 8. septembra ob 10. uri (italijanski čas).

a Tarvisio — Camporosso (Hotel »Bellavista«).

Eröffnung: 8. September um 10 Uhr (italienische Zeit).

V prepričanju, da se boste tega mednarodnega srečanja udeležili, Vas lepo pozdravljamo.

Apertura del convegno: 8. settembre — 10 ore.

In der Erwartung, daß Sie an diesem internationalen Treffen teilnehmen werden, übermitteln wir Ihnen die besten Grüße.

Za FUENS:
Dr. Reginald Vospernik,
podpredsednik
Karel Smolle,
član Centralnega odbora

Siamo certi che vorrà onorarci con la sua presenza. Con cordiali saluti.

Per la FUGELE:
Dott. Reginald Vospernik,
vicepresidente
Karel Smolle,
membro del Comitato direttivo

Für die FUEV:
Dr. Reginald Vospernik,
Vizepräsident
Karel Smolle,
Mitglied des Zentralausschusses

NA TISKOVNI KONFERENCI OB VRBSKEM JEZERU

Kreisky o odnosih z Jugoslavijo in dvojezičnih napisih na Koroškem

Avstrijski kancler dr. Kreisky je na tiskovni konferenci ob Vrbskem jezeru, kjer je na počitnicah, ponovno izjavil, da bo avstrijska vlada zelo temeljito proučila spomenico jugoslovanske vlade o delovanju skrajnih emigrantskih skupin in posameznikov v Avstriji.

V izjavi celovški „Kärntner Zeitung“ je avstrijski kancler dejal, da je Avstrija zainteresirana za dobre in mirne odnose s svojimi sosedmi in da so podatki v spomenici jugoslovanske vlade taki, da opravičujejo temeljito preiskavo, in če bo potrebno, da se tudi določeni krogi opozorijo, da ne bodo mislili, da so v Avstriji možnosti za pripravljane kakršne koli dejavnosti. Kam taka dejavnost lahko pripelje, se je po besedah Kreiskega pokazalo na Švedskem. Podobno kot v izjavi v „Kärntner Zeitung“, je Kreisky tudi na današnji tiskovni konferenci poudaril, da avstrijske oblasti nimajo možnosti nadzorovati dejavnost vseh 150.000 Jugoslovancev v Avstriji, da pa je naravno, da bo Avstrija zelo temeljito proučila jugoslovanske informacije.

Na vprašanje časnikarjev v zvezi z novim zakonom o dvojezičnih napisih na jezikovno mešanem področju na Koroškem, je Kreisky dejal, da je od okrog 200 slovenskih krajevnih imen spornih še okrog 50 in da se bodo tudi o tem nedvomno dosegli enotni pogledi. Kot je znano, je nedavna uradna objava slovenskih krajevnih imen povzročila veliko ogorčenje med slovenskim prebivalstvom, ker mnogim krajem niso dana izvirna slovenska imena. Poleg tega so koroški Slovenci nezadovoljni, ker se s sprejetim zakonom o dvojezičnih krajevnih imenih ne izpolnjujejo določila člena 7 državne pogod-

be, ki predvideva uvedbo dvojezičnih krajevnih napisov v vseh jezikovno mešanih krajih in ne le v krajih, kjer živi nad 20 odstotkov Slovencev.

Poročilo o tiskovni konferenci kanclerja Kreiskega ni napisalo uredništvo „Našega tednika“. Podrobnosti o tej tiskovni konferenci smo namreč pobrali iz drugih časopisov.

Bralci NT si bodo gotovo mogli predstavljati začudenje uredniškega odbora „Našega tednika“, ko smo ob obisku na terenu po radiu prvič slišali, da je kancler Kreisky sklical tiskovno konferenco in da se je na tej govorilo tudi o manjšinskih vprašanjih. „Naš tednik“ namreč na to tiskovno konferenco ni bil povabljen, kakor tudi ne „Slovenski vestnik“. Očitno Kreisky ni hotel raskirati, da bi kdo z neprijetnimi vprašanji motil idilo ob Vrbskem jezeru, kjer je kancler glede dvojezičnih napisov sicer dejal, da še obstajajo različna mnenja, da pa se bo že našla rešitev. Tako tudi nihče ni ugovarjal „avtentični“ pisavi slovenskih krajev-

nih imen. Nihče ni mogel tako prikazati v diskusiji ostalim, večji del dunajskim žurnalistom, kakšno predrzno igro si dovolijo zvezna in deželna vlada z državno pogodbo in kako razumejo sodelovanje med manjšino in večino.

- K sodelovanju še nekaj: iz drugih časopisov smo tudi mogli razbrati, da je Kreisky govoril o novouredbi plače (Gehaltsüberleitungsgesetz) za učitelje na dvojezičnih šolah. Da pribijemo: ravnatelj šole je slej ko prej prva zastopstvena moč (erste Vertretungskraft), zato je tudi slej ko prej potrebno, da ima vodja šole kvalifikacijo za poučevanje v obeh deželnih jezikih. Novouredba tega zakona bi pomenila barantanje za drobtinice manjšinske zaščite in manjšinskih pravnic, manjšinsko šolsko vprašanje pa je preveč pereče, da bi ga rešili z barantanjem. Tudi to vest smo šele slišali prvič iz drugih časopisov. Kreisky in njegov team pa nista smatrala za vredno in potrebno, da bi informirala in povabila k sodelovanju zastopnike manjšine.

Zakaj nastopati samostojno?

V zamejstvu, na Primorskem in Koroškem, smo Slovenci nasproti deželnemu prebivalstvu v manjšini. Toda pojem manjšinstva ni bistven, saj nihče ne dvomi, da nam po naravnih pravicah pripada enakopravnost v deželi ne glede na število, ker nam je dežela domovina že stoletja, oziroma več kot tisočletje.

Borimo se torej za polno priznanje naše skupnosti in njene prisotnosti v deželi, za enakopravno zastopanje v oblastvenih, gospodarskih in kulturnih organizacijah, in to na osnovi naše samostojnosti, priznanju in zastopstvu naše narodnosti z vsemi njenimi značilnostmi, jezikom in kulturo.

Če smo si enotni, da nam morajo drugi priznati našo narodnost in naše domovinstvo v deželi, ali more biti potem še dvoma o tem, da moramo prvi korak najprej storiti sami in sami sebi priznati tisto, kar hočemo, da bi nam priznali drugi: nastopiti samostojno, vključno in predvsem na deželnih volitvah.

Tuje stranke se nikoli ne bodo zavzete potegnile za naše pravice, naj jih še toliko volimo. In tudi če bi se, mar zamejska skupnost nismo polna osebnost? Da bi moledovali druge in silili drugim v breme? Mar nismo tudi družbeni in politični dejavniki, kajti brez samostojnega političnega nastopanja ostajamo samo še folklor, kulturna zanimivost, ki kdaj zapoje in zaigra razvedrila željnemu turistom. Mar bi hoteli biti taka skupnost?

Res je, da smo danes različnih prepričan in različnih pogledov na svet. Vsakdo ravnajo po svoji vesti. Sicer je čudno, da slovenski ljudje, zlasti izobraženci s tako vneto sledijo, kaj se v svetu dogaja in da jih svetovna gibanja, socialistična ali zapadna ali tretji svet tako prevzamejo, kakor da bi bilo edino od nas Slovencev odvisno, po kakšni poti bo krenil svet. V resnici z vso svojo privrženostjo eni ali drugi ideologiji ne vplivamo prav nič na svet in bo ta šel svoja pota, z nami ali brez nas.

BODO AVSTRIJCI STOPILI NA PRSTE USTAŠKIM TERORISTOM?

Po pisanju dunajskega dnevnika „Die Presse“ bodo državnemu tožilstvu na Dunaju prihodnji teden predložene prve prijave proti ustaškim teroristom, ki so na avstrijskem ozemlju storili kazenska dejanja. Po informacijah lista, še ni točno določeno, proti kolikim osebam bo sprožen postopek, kajti preiskava na podlagi jugoslovanskih dokumentov še ni končana. Postopek bo sprožen predvsem proti osebam, ki so nezakonito preko Avstrije potovale v Jugoslavijo. Avstrijski preiskovalni organi, kot piše „Die Presse“, posvečajo trenutno glavno pozornost možnosti obstoja skrivališč in sestankov teroristov v neposredni bližini zahodne in južne meje Avstrije.

SPORAZUM MED GRČIJO IN ZDA

Med ZDA in grško polkovniško vlado je bil podpisan sporazum, da bodo lahko vojne ladje šestega brodograja uporabljale Pirej za svoje oporišče. V pristanišču se bodo najprej ustavljale ladje manjše, kasneje pa tudi večje tonaže. Istočasno so podpisali sporazum, da se bo v Atenah za stalno namestilo 500 družin ameriških mornarjev.

WALDHEIM OBIŠČE JUGOSLAVIJO

Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim bo prispel 31. avgusta na uradni obisk v Jugoslavijo, kjer se bo zdržal do 3. septembra. Med obiskom ga bo sprejel predsednik republike Tito in predsednik vlade Bijedić,

Citati

Immerhin, während über italienischen Protest Prader seinerzeit das Bundesheer an die Südtiroler Grenze geschickt hat, hat Lütgendorf auf ähnliche Maßnahmen zum Schutze der jugoslawischen Unfreiheit verzichtet. Mit den Kompaniestärken von 30 bis 40 Mann, wie sie zum Teil in Kärnten bestehen, wäre eine Sicherung der Karawankengrenze auch kaum möglich.

(Kärntner Nachrichten o ukrepih Avstrije glede vdora ustašev v Jugoslavijo).

Es wäre vielleicht interessant zu erfahren, warum man Windisch Bleiberg mit Slovenji Plajberg übersetzt. Dies verfälscht doch den Ortsnamen bzw. ist eine unrichtige Übersetzung. Bekanntlich ist Windisch etwas anderes als Slowenisch. Man kann Windisch Bleiberg nicht als Slowenisch Bleiberg bezeichnen.

(Dr. Anton Mühler iz Celovca v pisnu bralca v „Kleine Zeitung“.)

Nihče pa se ni pravočasno pobrigal, da bi bil zakon o krajevnih napisih izveden tako, kakor je bil zamišljen in zahtevan. Vse skupaj se grozi izroditi v farso tako s slovenske kot z avstrijsko-nemške strani. Avstrijske oblasti so pokazale tako mero cinizma in zlobe ter hinavščine, da bi temu komaj našli primer. Seči bi morali precej daleč v prostor in čas.

(Novi list o zakonu o dvojezičnih napisih.)

Kljukasti križi v tržaški okolici

Skupina neofašističnih mazačev, ki že več let nekaznovano oskranja spomenike narodno osvobodilnemu boju in uničuje dvojezične napise v tržaški okolici, je pred dnevi ponovno opozorila na svojo pozornost. Ponoči so pomazali z nacističnimi kljukastimi križi dvojezični napis na stavbi občinske uprave v Dolini, napis na športnem igrišču in ob poteh po vsem naselju.

Dolinski občinski odbor, ki se je sestel na posebni seji, je opozoril, da nedavni atentat na naftovod Trst-Ingolstadt ter zadnja provokacija dokazujeta, da so v tem kraju na delu temne sile, ki hočejo povzročiti napetost in skaliti vzdušje sožitja na narodnostno mešanem in obmejnem področju. „Zahtevamo, naj pristojni policijski in sodni organi izsledijo krivce tega in podobnih dejanj,“ so podčrtali v resoluciji in menili, da bi nova neuspešna preiskava zbudila dvome v politično pripravljenost, izročiti krivce pravici.

Poslanec KPI Albin Škerk je v zvezi z akcijo neofašistov v Dolini poslal interpelacijo ministru za notranje zadeve. Protestu se je pridružila tudi občinska uprava iz Milj.

Tednik „Il Meridiano di Trieste“ je objavil fotografijo, ki priča o tem, da mazaške akcije pripadnikov desničarskih organizacij niso naperjene izključno proti ustanovam slovenske manjšine. Pred dnevi so drzno oskrunili kamnito tablo z imenom Giovannija Amendole, uglednega voditelja in poslanca liberalne stranke, ki so ga v Monte Cattiniju fašisti linčali in je 1929. leta zaradi poškodb umrl.

GOVORICE O RAZVREDNOTENJU LIRE

Na borzi in pri italijanskih bankah je prišlo do določenega preplaha v zvezi z vestmi, da govore najvidnejši gospodarski svetovanci vlade ponovno o razvrednotenju lire. O tem vprašanju obširneje poroča tednik Europeo, ki pravi, da pripravljajo revizijo načrta Giolitti in da pri tem nihče noče po pravici povedati, da gre prav za razvrednotenje. Tednik trdi, da je minister za proračun v tork zbral strokovnjake, s katerimi je razpravjal o finančnem položaju. Na splošno se ministrstvo vedno bolj zavzema za razvrednotenje.

vedajmo se, da je edino na nas samih, da si oblikujemo lastno osebnost, ustvarjamo in si oblikujemo svojo življenjsko pot; da se izognemo poti zaprtosti in potlačeni, v katero bi nas ljubeznivo radi spravili tisti, ki nas sovražijo.

Tisti, ki se bojijo, da bi nas samostojna pot mogla osamiti pred državno skupnostjo in družbo, morajo spoznati, da samostojno lahko z vsemi ustanovami prav tako sodelujemo, ne da bi se nam bilo treba posebej vključevati vanje. Pravzaprav šele sedaj, ko smo samostojni lahko sodelujemo, saj bi nam sodelovati sploh ne bilo mogoče, če bi se vanje vključevali, ker bi bili tako ali tako že spojeni. Tedaj bi se lahko samo še podrejali.

Prihodnje volitve bodo res šele drugo mlad, toda časa ne preostaja. Prevzemimo pobudo, iščimo novih poti.

Zaostritev ameriških letalskih napadov na Severni Vietnam

Sestreljena dva ameriška „phantoma“ — Ostri boji pri Que Sonu

Ameriško letalstvo je obnovilo množično zločinsko bombardiranje Severnega Vietnama, ki je nekoliko pojenjalo v zadnjih dneh. Strateški bombniki so opravili 290 poletov nad Severnim Vietnamom in se podali skoraj do kitajske meje. Ameriško poveljstvo sicer sporoča, da so bombniki napadli železniške proge, mostove in druge „vojaške objekte“. Hkrati pa govori tudi, da so napadli nekatere rečne objekte, „ki služijo za prevoz blaga“. V resnici pa so ameriški bombniki v podobnih napadih doslej bombardirali tudi namakalne naprave, mesta, naselja, šole in druge civilne objekte. Američani pravijo, da so med temi napadi izgubili eno letalo „phantom“, medtem ko se-

vernovietnamska agencija sporoča, da so včeraj nad Severnim Vietnamom sestrelili dva „phantoma“.

Okrog mesta Que Son v Južnem Vietnamu, ki naj bi ga po sajgonskih vesteh kolaboracionistične sile ponovno zavzele, so v teku ostri boji. 60 kilometrov južno od Que Sona pa so partizanske sile napadle in uničile nekaj sajgonskih postojank.

Severnovietnamsko zunanje ministrstvo je ponovno uradno protestiralo proti ameriškim množičnim letalskim napadom na Severni Vietnam. Zunanje ministrstvo poudarja, da so ameriška letala vrgla mnogo bomb tudi na Hanoj, Hajfong, Su Kien in druga mesta.

obširno pa se bo tudi razgovarjal z zunanjim ministrom Tepavcem.

Waldheim si bo skupaj s soprogo ogledal tudi Dubrovnik.

PREPOVEDAN DDT V KMETIJSTVU

Po 31. decembru 1972 bo v ZDA prepovedano uporabljati prašek DDT v kmetijstvu. S preparati iz tega praška so do nedavnega uničevali škodljivce v nasadih bombaža, zemeljskih oreškov in soje. Ta prepoved ne bo veljala le za javno zdravstvo. Na kmetijstvo pa ne bo imela večjega vpliva, ker so na tem področju že v rabi manj škodljiva kemična sredstva, ki se po določenem času razkroje.

SLOVENSKA REDOVNA DRUŽBA

Marijine sestre čudodelne svetinje

Nastala je leta 1926 sredi Slovenije v Ljubljani, pa nam je tako malo poznana.

Ustanovila jo je sestra Leopoldina Jožefa Brandis, prva vizitatorka avstroogrške province usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega, rojena v Gradcu, doma pa v Mariboru, kjer je njena družina imela svoja posestva.

Sestra Leopoldina Brandis je bila plemiškega porekla, toda silno usmiljenega srca. Hotela je pomagati tudi bolnim in zapuščenim po domovih, kajti usmiljenke sv. Vincencija Pavelskega so v smislu svojih pravih smele delovati izključno po bolnišnicah. V ta namen je začela zbirati mlada dekleta in jih pošiljati v strežbo bolnikom po domovih. Bilo je okoli leta 1878.

Dekleta, ki so prevzela to postrežbo, so prihajala največ iz družbe „Otrok Brezmadežne“, ustanovljene na Marijino željo, ko se je leta 1830 prikazala v Parizu sv. Katarini Labouré. Takrat je bilo ob njenem drugem prikazanju tudi dano naročilo, naj se kuje posebna Marijina „čudodelna svetinja“. Ta svetinja je danes znak Marijinih sester, ki jo nosijo obešeno okoli vratu.

Pravno ustanovljena, uveljavljena in priznana od Apostolskega sedeža je bila družba leta 1940 na ravni škofijske pravne družbe, tedaj so bila potrjena tudi njena pravila.

V Ljubljani so sestre imele svojo materino hišo Vincentinum na Vidovdanski ulici na Taboru, ki pa jim je bila po vojni odzeta. V zameno so dobile hišo zunaj Ljubljane na

Dobrovi. Druge postojanke pa so danes: na območju Ljubljane v Štepanji vasi, v Mariboru v Mlinški in Kamniški ulici, nadalje v Predosljah, v Zagrebu, v Osijeku, Somboru, Beogradu, Smederevu in Dubrovniku. V upokojenskih domovih delujejo tudi v Loki pri Zidanem mostu, Preddvoru, Apatinu, Somboru, Prištini in Štimlju ter v Centru za rehabilitacijo slepih v Škofji Loki.

V Italiji so sestre v Rimu, kjer vodijo gospodinjstvo v novem slovenskem zavodu Sloveniku. V Gorici pa imajo lepo postojanko, pravi dom na Corsu Verdi 120. Tukaj s svojo dobroteljnostjo mnogo pripomorejo k vsevečjemu razumevanju slovenske in italijanske skupnosti in tem zamejskem mestu, ker požrtvovalno delujejo med ljudstvom obeh narodnosti in prihajajo v stik z najvišjimi krogi. Njihova požrtvovalnost je povsod hvaležno sprejeta.

Sestre delujejo tudi med slovenskimi izseljenci v Kanadi, v Torontu in Montrealu, kjer oskrbujejo slovenske cerkve in poučujejo slovenske otroke materinega jezika ter pomagajo bolnim po župnijah. V Nemčiji je na župnijah v Stuttgartu pet sester, ki oskrbujejo bolnike.

Slovenske Marijine sestre čudodelne svetinje so popolnoma slovenska redovna družba s slovensko vrhovno voditeljico in svetom. Izhodišče je materina hiša na Dobrovi pri Ljubljani. V svojo skupnost sprejemajo dekleta do tridesetega leta, kasneje s posebno prošnjo z utemeljitvijo. Poleg o-

snovne dejavnosti, oskrbe in pomoči bolnikom po domovih, opravljajo še številna dela od gospodinjstva do vseh vrst socialnih dejavnosti, vse tisto in povsem tam, kjer in kar narekuje potreba in stiska. Za geslo si je družba izbrala Marijine besede: „Glej, dekla sem Gospodova!“ Njihova nagrada je tista notranja polnost in mir, ki ga daje ljubezen do bližnjega in dela usmiljenja ter živi stik z Bogom ob vsakdanji maši.

Slovenci bi morali biti ponosni, da imamo čisto slovensko redovno družbo, in naša slovenska, zlasti številna verska občila bi ji morala posvečati več pozornosti, kajti nerazumljivo je, da prinašajo toliko nepomembnih novic iz tretjega ali četrtega sveta, katera posnemajo iz tujih revij, ne vidijo pa domače stvarnosti, najsi je pogosto tudi svetlejša.

-as-

Umrl je Francis Chichester

Umrl je Sir Francis Chichester, jadralac, katerega ime je povezano z velikimi podvigi. Po vsem svetu so ga spoznali pred petimi leti, ko je s svojo jadrnico prejadral okoli sveta.

Vedel je, da ga bo neozdravljiva bolezen kmalu strla, vendar ni popustil. Še in še je hotel na morje, in v svojem zadnjem poskusu je hotel prepluti ocean. Usoda pa mu ni bila naklonjena. Veter mu je zlomil jambor in moral se je vrniti domov. Slutil je, da ne bo več videl morja in ga je zato z mornarskim zamahom pozdravil. Njegove slutnje so se žal uresničile.

Dragi starši!

Ob začetku novega šolskega leta vas hočemo ponovno opozoriti na možnost prijave Vašega otroka k dvojezičnemu pouku, kakor to predvideva manjšinski šolski zakon. Prosimo Vas, da trezno preudarite vse prednosti znanja dveh jezikov že v najmlajših letih ter se nato poslužite svoje pravice.

Mislimo, da nam ni treba posebej razlagati koristi znanja dveh jezikov, ki se jih otrok lahko in hitro priuči. Kajti to je znanstveno dognano in povsod po svetu se trudijo v to smer. Tako šolanje priporočajo tudi najuglednejši pedagogi po vsem svetu.

Koroški Slovenci imamo to možnost že doma, ko otroka učimo svojega materinega jezika. Okolica in šola pa ga naučita drugega deželnega jezika. Zato ima naš otrok pri vstopu v prvi razred najboljše pogoje, da se v obeh deželnih jezikih izpopolni in se priuči njune knjižne oblike. Če torej hočete svojemu otroku dobro, potem mu ne jemljite te lepe možnosti, za katero ga bodo njegovi sošolci kasneje v življenju zavidali.

Dognano je, da otroka učenje dveh jezikov v osnovni šoli nikakor ne obremenjuje, nasprotno, njegovo mišljenje s tem postane bolj razgibano in mu pozneje olajša učenje tretjega in četrtega jezika. To še posebej velja za učenje ostalih slovanskih jezikov, ki postajajo iz leta v leto bolj važni za mednarodne odnose.

Čeprav drži, da je slovenščina jezik razmeroma majhnega naroda, je vendar za naše kraje v času odprtih meja in dobrega sosedstva poleg nemščine najpotrebnejši jezik.

Kakor razvidite iz pisma na drugi strani, se je našemu priporočilu priključila tudi Avstrijska liga za človekove pravice. Svojega otroka lahko prijavite s priključeno prijavnico pri upravi šole v prvih desetih dneh po začetku šolskega leta.

Za Krščansko kulturno zvezo
Lovro Kaselj, predsednik

Za Slovensko prosvetno zvezo
Hanzi Weiss, predsednik

Gemeinsam ins Europa der Zukunft!

In der Allgemeinen Erklärung der Menschenrechte heißt es im Artikel 26, daß die schulische Ausbildung die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit und die Stärkung der Achtung der Menschenrechte und Grundfreiheiten zum Ziele haben solle; ferner soll sie Verständnis, Duldsamkeit und Freundschaft zwischen allen Nationen und allen rassischen und religiösen Gruppen fördern und die Aufrechterhaltung des Friedens begünstigen.

Es würde uns mit Genugtuung erfüllen, wenn wir diese hehren Ziele in Kärnten, das gern als Modell eines Vereinten Europas hingestellt wird, verwirklichen könnten. Zweifellos kann die Schule sehr viel dazu beitragen, indem sie die Jugend von klein auf in dieser Richtung erzieht und ihr die Möglichkeit gibt, das Zusammenleben zweier gleichberechtigter und gleich geachteter Völker bereits in der Klassengemeinschaft zu praktizieren.

Um in die Kultur des eigenen Volkes einen tieferen Einblick gewinnen zu können, ist es erforderlich, seine Kenntnis der Muttersprache möglichst zu vervollkommen. Ebenso ist es für das friedliche Miteinander zweier Völker und für die Achtung der Kultur des Nachbarn von unschätzbarem Wert, sich mit den Grundlagen seiner Kultur und seiner Sprache vertraut zu machen.

In Südkärnten bietet das Schulsprachengesetz jedem Kind die Möglichkeit, beide Landessprachen zu erlernen und sich damit die Grundlagen für die Achtung der Menschenwürde des Nachbarn zu schaffen, ein Ziel, das seit jeher zu den vornehmsten Aufgaben der Österreichischen Liga für Menschenrechte gehört. Helfen Sie mit, diesem Ideal näherzukommen, indem Sie von Ihrem Recht und Ihrer Möglichkeit Gebrauch machen und Ihr Kind zum zweisprachigen Unterricht anmelden.

LH a. D. Ferdinand Wedenig
Kärntner Landesleiter und Präsident
der Österr. Liga für Menschenrechte

Kot zaključek in vrhunec slovesnosti krške škofije je bilo preteklo nedeljo (na kratko smo že poročali) jubilejno romanje koroških Slovencev h Gospe Sveti. Okoli 1500 romarjev se je zbralo pred in v cerkvi, kjer je daroval sveto mašo celovški škof ddr. Jožef Köstner. Sveta maša je bila docela v slovenščini. Slavnostni pridigar je bil naslovni škof mesta Virunum, nadškof dr. Žabkar Jože. V svojem nagovoru se je bavil o poslanstvu škofije, oznanjati Kristusa in ga prinašati vernikom. — Na sliki vidite dr. Žabkarja v spremstvu ddr. Jožefa Köstnerja.

Turistični napotki za Primorsko

(4. nadaljevanje)

Ko se zdaj vračamo iz Istre ali Dalmacije ostanemo kasneje na jugoslovanski strani in ne zamudimo ogleda **Škocijanskih jam** in **Postojnske jame** ter kobilarne **Lipica**, od koder izvirajo znani konji lipicanci, ki jih imajo tudi v Španski jahalni šoli na Dunaju. Za prigrizek si bomo naročili odlični **kraški pršut** s temnim vinom **teranom**, ki so ga prav tako kot pikoliti nekdanj čislali na cesarskem dvoru. Primorska vina in jedila so okusna, toda strokovno malo obdelana. Šele zadnji čas kažejo gostilničarji v tržaški okolici več pozornosti za stare kraške posebnosti. Ob času Kraške ohceti je tudi poseben teden kraške kuhinje pod nazivom: „Kako so jedli naši nonoti (stari očetje)“. Vinogradniki v tržaški okolici odpirajo tudi „**Osmice**“, podobno kot dunajski Heurigen. Vsak ima namreč staro pravico točiti lastno vino osem dni, brez nepotrebnih dovoljenj in davčnih težav. V začetku junija prirejajo dva **praznika češenj**, v Števerjanu na Goriškem in na Tržaškem v Mačkovičah že na pragu zelene Istre. V zimskem času je v Katoliškem domu v Gorici verjetno najboljša slovenska zborovska prireditev **Cecili-**

janka, kjer nastopajo cerkveni zbori iz Benečije, Goriške in Tržaške ter iz predmeštva. Prireditev je v novembru. Okoli Božiča ima Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem **božični koncert** pri Sv. Antonu Novem. V marcu pa je v tržaškem Kulturnem domu pevska prireditev s sodelovanjem pevskih društev iz predmejske in zamejske Primorske pod naslovom „**Primorska poje**“, ki je približno ob istem času tudi v Ajdovščini, Tolminu, in Izoli. Primorci izredno ljubijo zborovsko petje in zdi se, da danes pesem še najbolj premaga usodno razcepjenost, ki jo je povzročila državna meja in različen ustroj dveh držav, ki tu mejita.

Zgodovina nas uči, da je sila duha močnejša od orožja. Znano je, kako so Rimljani premagali Grke v starem veku, toda sami so podlegli njihovi kulturi in duhu. Tudi Primorska je v preteklosti veliko prestala, fašizem je pustil za sabo strašno razdejanje, razdelitev na dve državi je pustila telo brez glave in glavo brez telesa ter povzročila ideološko razcepjenost, ki je kakor rak rana vrtala v zavest primorskih ljudi. Toda

duh, ki so ga izoblikovali ljudje polni ideala za svoje rojake, ni izumrl. Duhovna dediščina Gregorčiča, Preglja, škofov Mahniča in Sedeja, politikov A. Gregorčiča, Besednjaka in Ščeka, skladateljev Vodopivca, Kogojca in številnih drugih, ta dediščina je ostala. Če nam prej ni bilo čisto jasno, potem nam to postaja danes: **ljudje dobre volje**, vseh nazorov in prepričanj, **obeh jezikov in kultur**, živimo na tem prostoru že preko tisoč let. Naša bodočnost je sožitje. Samo v sožitju bomo lahko ustvajali. Če tega ne bomo znali, bomo podlegli drugim, sili njihovega tehničnega in gospodarsko-socialnega vzpona. Toda s podreditvijo in privzemanjem se bo začelo tudi naše razosebljanje.

(Potopis bi mogel biti tudi natančnejši in daljši, mogoče se ga bo kdo lotil enkrat kasneje. Toda zelo bi bilo potrebno, da bi se kdo od naših koroških Slovencev lotil in napisal potopis od Dravograda, ki je že na Koroškem, potem pa preko meje in križem kražem preko Celovca in Beljaka ter Zilje do Trbiža. Ta potopis bi bil zlasti potreben matičnim Slovincem, ki ne vejo, kje bi na južnem Koroškem videli in odkrili kaj slovenskega. S tem opozorilom naj bi tak potopis objavili.

Vaš dopisnik

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO
„BILKA“ V BILČOVSVU

vabi na **PROSLAVO**

60-LETNICE
USTANOVITVE

v nedeljo, 3. septembra 1972,
s pričetkom ob 14.30
pri Miklavžu v Bilčovsu.

Na sporedu bo:

- jubilejna svečanost
- srečanje okoliških pevskih zborov
- zabava s plesom

K številni udeležbi vabi odbor

DARUJTE
za tiskovni sklad!

Pismo bralcev:

POLITIKA NA POČITNICAH

Beseda politika navdaja mnoge slovenske ljudi z bojznijo. Če jo slišijo, se že potajijo in zaprejo vase, da ne bi imeli zveze s „političnim“. In vendar ni politika nič drugega kot odločanje in ukrepanje, ki se začneja že v lastni hiši vsak dan sproti, nadaljuje pa se potem na občinski, deželni in državni ravni.

Čez poletje grejo ljudje, ki se s politiko poklicno bavijo, odborniki in poslanci, na počitnice. Tudi Slovenci na Koroškem imamo svoje odbornike in poslance, ki nas več ali manj posredno zastopajo. Ali to pomeni, da se naša dejavnost na občinah in v deželi čez poletje neha? Gotovo ne!

Politika in javno nastopanje je „umetnost možnega“. Njegov uspeh je v tem, da nas javnost spozna, da se z njo seznanimo in jo prepričamo. Za narodnimi predstavniki, poslanci in odborniki, stoji naša celotna skupnost, naša društva in organizacije, mladinski klubi. Vsi moramo postati enotno gibanje s skupno zavestjo, vsakdo mora v mejah možnega narediti, kar je mogoče.

Kulturne prireditve in športni nastopi ter tekmovanja imajo prav tako kot drugo delovanje svoj pomen. Mogoče je prav med počitnicami dana posebna prilika, da domači in tuji turistični svet seznanimo z našim obstojem in ustvarjalnostjo, ki naj bi našla svoj odmev v našem deželnem in sosednjem matičnem tisku.

Kot smo bralci pri „Našem tedniku“ opazili, je list tudi med počitnicami dejaven. Z velikim zanimanjem sledimo dogodkom po posameznih občinah južne Koroške, o katerih nam tako zavzeto poroča. S tem postaja list zagotovo pomemben dejavnik na tem območju ne le za slovensko, ampak za celotno južnokoroško skupnost. O tem pričajo tudi odmevi na njegovo pisanje, tako da se razjasnjuje negotovost v mnogih zadevah, ki bi sicer utegnile kaliti mirno sožitje obeh skupnosti v deželi.

Vsako glasilo išče stik s svojimi bralci in čim bliže je njihovim problemom, tem bolj postane njihovo, tem bolj ga bralci širijo in priporočajo. Želeti je, da bi bili koroški slovenski listi čim bolj verna slika koroškega dogajanja ter z njim seznanjali tudi slovenske ljudi ne le v zamejstvu, ampak tudi v matični domovini in svetu.

Vire slovenskega poročanja danes lahko sklenemo v naslednji krog: Ljubljana, Maribor, Celovec, Trst in nastajajoči Koper. To se nekako sklada s prekotisočletno slovensko kulturno tradicijo in njenimi sestavinami: kranjsko, štajersko, panonsko, primorsko in istrsko. Iz teh sestavin je rasla pestra slovenska kulturna in narodna sinteza in bilo bi pravilno, če bi vse te sestavine, ki obstajajo tudi danes, našle v slovenskem poročanju svoj odmev.

Gotovo bo zanimalo ljudi v matični domovini, kaj se dogaja po koroških vaseh in trgih in ne le na alpsko-jadranskih srečanjih in sejmi v Celovcu. Upamo, da bomo to pozornost našli na straneh ljubljanskega „Dela“ in mariborskega „Večera“ v čimvečji meri. Koroški bralec pa naj bi na naših straneh redno bral o dogajanju v matični domovini. „Primorski dnevnik“ v Trstu je pred kratkim začel redno prinašati poročila s Koroškega in gotovo je ta pobuda našla pri njegovih bralcih ugoden odmev. Bilo bi za pozdraviti, če bi slovensko poročanje postalo čim bolj povezano.

Na Koroškem pa bi bilo želeli, da bi vsa slovenska skupnost govorila z enim glasom koroški in sosednjim deželam ter svetu. To bi moralo biti vsakemu izmed nas pravzaprav samo po sebi umevno. Naravno je sicer, da obstajajo med nami razlike v zasebnem prepričanju in pogledih, toda, ko gre za slovensko celoto kot skupnost, ne more biti dvoma: nastopiti moramo enotno in samostojno.

Med počitnicami imamo nekaj časa, da si lahko v miru oddahnemo in v miru razmišljamo. Prišli bomo do spoznanja, da se moramo odločiti med malodušnostjo, ki nas je doslej v veliki meri ovirala pri našem slovenskem odločanju, in med namišljenimi načrti in upi, kako bomo zasebno pridobili, če se bomo priključili kaki veliki stranki.

Strankarstvo je stara skrajnost, ki jo imamo zamejski ljudje tudi v lastnih vrstah, a je nimajo nič manj tudi tuje stranke, četudi jo prikrivajo. Težava tega pojava je v tem, da na človeka pozabijo, ko so ga enkrat odrabili. Zlasti naš človek se v teh velikih vsedravnih strankah izgubi. Več pa ima možnosti, da v slovenskih vrstah uspeš-

Ribiško društvo Rebrca - Dolina Bele

Prvo ribiško društvo spodnje Koroške

je bilo pred nekaj dnevi od oblasti dovoljeno in ustanovljeno. Že dalj časa je bila želja raznih tukajšnjih ribičev, da bi ustanovili lastno društvo, a zmeraj je prišlo do kakšnih razlik, da ni bilo možno priti do cilja. Se-

daj pa so se Rebrčani, ki spadajo pod občino Železna Kapla, zbrali v Espresso Krevelder in so po krajšem razgovoru sklenili in ustanovili sami svoje društvo.

Društvo si je nadelo nalogo, da goji ribištvo oziroma ribolov in se drži svojih in od oblasti predpisanih pravil, med drugim tudi to, da pomaga v poletni sezoni tujim ribičem, da lahko tudi pri nas ribarijo in jim da navodila, kje se dobijo riborovne karte in v katerih vodah lahko lovijo; seveda pa tudi pomaga svojim članom, pri nabavi lastne dovolilnice za ribarjenje.

V vodstvo društva so bili izvoljeni: predsednik Lado Hajnžič; podpredsednik Blažej Mitsche; tajnik Alojz Arbeitstein; blagajnik Norbert Schlieber; nadzornika Severin Biersack in Albert Jerne.

Prejšnji teden so naši dnevnik prinašali novice o vlovitvi velikih rib. A tudi naše društvo v tem ne zaostaja, čeprav je zelo mlado. Pred kratkim je namreč ujel kontrolor Severin Biersack tri zelo lepe ščuke; a le en teden nato je predsednik izenačil in tudi ujel tri, katere vam kažeta na tej sliki Hanjžičeva Izabela in Gotfrid.

no deluje, saj je žetev velika, žanjcev pa malo.

Če se tega zavedamo, potem je potrebno, da odgovorne ljudi v naših zamejskih vrstah preveva duh prave miselne širine; da sprejmemo sodelovanje z vsemi ljudmi dobre volje, zlasti z mladimi močmi. Najde se sicer kak človek, s katerim je vsak pogovor zamen in ker je na tihem užaljen, da ga dogajanje pušča ob strani, poizkuša nagajati, vsi nesimpatični se ne držijo njegovih pravil in če so še drugačnih pogledov, mažejo tlak v hiši ali kaj podobnega.

Taki primeri pa ne bi smeli preprečevati zblizevanja vseh moči v naši zamejski skupnosti, če je drugače dovolj zavesti in zavzetosti ter spoznanja. Premislimo na počitnicah o tem, kako bomo čimbolj strnili naše moči, kako se bomo vživeli v našo zamejsko koroško stvarnost, kako se bomo trudili za čimvečjo medsebojno povezanost. Opustimo vzvišenost starih mandarinov ali namišljenih mladih revolucionarjev, ki naj bi z revolucijo v kozarcu spremenili nas in svet. Bodimo le ena sama družina.

Ime in naslov uredništvu znana.

SPOŠTOVANI G. UREDNIKI!

Dovolil si bom samo kratko pripombo glede člankov koroškega slovenskega časopisa glede delovanja Heimatdiensta, Südmarke in podobnih nemško-nacionalnih organizacij na Koroškem v zvezi s topografskimi napisi in volitvami.

Piše se namreč toliko o tem delovanju brez ozira na dejstvo, da je gotova plast aktivnih članov teh protiavtorijskih in protislovenskih organizacij aktivno vključena v avstrijske politične stranke, bodisi v ÖVP, SPÖ in FPÖ in ima tam celo odgovorna mesta. Samo iz tega zornega kota si morem namreč razlagati, da je mnenje Heimatdiensta skoraj vedno tudi mnenje Koroške deželne oblasti in da se mora ozirati celo zvezna vlada na njegove nazore, čeprav je po številu gotovo zelo šibek.

Tu torej vidim protislovje: na eni strani se razburjamo čez Heimatdienst, na drugi strani pa smo (hvala Bogu samo nekateri!) nekje še kar zadovoljni s koroško in avstrijsko manjšinsko politiko.

kafra, Rožek/Rosegg

„Falsch informiert“

In den letzten Monaten bildet das „Problem“ um die zweisprachigen Ortstafeln in Südkärnten den Gesprächsstoff Nr. 1 im Lande. Gespräche führend oder verfolgend, kann man immer wieder bemerken, daß die Bevölkerung diesbezüglich falsch informiert wird, was „gewisse Kreise“ in ihrer Propaganda täglich besorgen. Man macht dabei auch nicht vor ort- und landesunkundigen Sommergästen halt. So erklärte mir z. B. ein deutscher Sommergast, der seinen Urlaub im zweisprachigen Gebiet verbrachte, daß es ihm unverständlich sei, daß man die jetzigen Ortstafeln entfernen will, um statt ihnen Tafeln mit slowenischer Aufschrift anzubringen und daß er darüber empört sei, daß Österreich das Land Kärnten den Jugoslawen in den Rachen schieben will usw.

Domačini protestirajo proti ‚avtentičnim‘ oznakam

SREDNJA VAS

V zadnji številki NT sem bral, da dobi v občini Ruda tudi neka „Spodnja ves“ dvojezični topografski napis. Ker mi je zibelka tekla v občini Ruda, so mi vse vasi dobro znane, pa nobena s tem imenom. Verjetno je mišljena Srednja vas v Gorenčah, vas, ki stoji sredi med Šmiklavžem in Sv. Radeundo, zato „Srednja vas“. Odkar svet stoji, se ta vas tako imenuje, čemu so jo v Celovcu pri zeleni mizi preimenovali, mi je uganka, ki je ne moremo rešiti. Srednja vas je znana kot kulturno in tujskoprometno središče Gorenč: ima mini-vseučilišče (dvo-razredno ljudsko šolo), gasilski dom in hotel Lačen s kopališčem. Tu je bil tudi doma pokojni dolgoletni župan Rude Škorjanc, z g. deželnim glavarjem dobro znan. Vsak šolar na vasi bi lahko povedal gospodom v Celovcu pravo ime vasi.

Napačna je tudi označba „ves“, ki severno od Drave ni običajna, temveč samo južno in to samo v dobrolski okolici: Dobrla ves, Sinča ves, Pribla ves, Goselna ves, Žitara ves, Rikarja ves in konec!

Franc Brumnik,
rojak iz Srednje vasi,
t. č. prošt v Dobrli vesi.

SELE

Z začudenjem smo brali, da se bo slovenski napis na dvojezičnih krajevnih tablah

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni vabi na proslavo

60-LETNICE USTANOVITVE DRUŠTVENEGA PEVSKEGA ZBORA

v nedeljo, 24. septembra 1972, ob 14.00 na vrtu gostilne pri Voglu v Št. Primožu.

Na sporedu bo: Jubilejna svečanost — Srečanje podjunskih pevskih zborov — Zabava s plesom.

K številni udeležbi vabi odbor.

V primeru slabega vremena bo proslava ob istem času v farni dvorani v Škocijanu.

Slovenska kmečka zveza
Gasometergasse 10/1
9020 Celovec—Klagenfurt

Vijudno Vas vabimo na naš

OBČNI ZBOR

ki bo v petek, 8. 9. 1972, ob 9. uri dopoldne v dvorani I Delavske zbornice v Celovcu, Bahnhofstraße 44 s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev, pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Poročilo predsednika
3. Poročilo tajnika
4. Referat inšp. Blaža Singerja: Gospodarska zakoreninjenost je eden osnovnih pogojev obstoja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.
5. Diskusija
6. Poročilo predsednika nadzornega odbora
7. Volitve
8. Določitev članarine
9. Razno

Za slovensko kmečko zvezo predsednik Upravnega odbora

Tone Krušič, l. r.

za vas okoli cerkve glasil „Sele-Fara“. To je slabo posrečena prestava nemškega naziva „Zell-Pfarre“. Mi Selani imena Sele-Fara ne poznamo in ne uporabljamo. Za hiše od Grosa do Hudojamskega potoka se bere v župnijskih rojstnih, poročnih in mrliških knjigah že pred več kot 200 leti ime „binder Kirchen“.

Ime „Zell-Pfarre“ je iz novejšega časa. Splošno vsi domačini imenujejo ta del župnije „Pri cerkvi“. Edino pravilni napis je torej: „Sele-Cerkev“ ali „Sele-Pri cerkvi“.

Potok, ki izvira izpod Koste in teče proti severu v Homeliše, se imenuje Borovnica. Nemško ime „Freibach“ prihaja od tega, ker je bil do nedavnega prost za ribarjenje. Pozneje je za dovoljenje za lov rib dajala občina, sedaj je po novem deželnem zakonu pravica pridržana deželi in sme loviti ribe le zakupnik. Od potoka je dobila ime tudi skupina hiš, nemško „Zell-Freibach“, slovensko pravilno „Sele-Borovnica“.

Izlet na Säuleck

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje na izlet na 3080 metrov visoki Säuleck vzhodno od Mallnita.

Zbirališče 16. septembra, ob 13. uri pred kolodvorom v Mallnitu. Od tam se bomo peljali z avtomobili v dolino Dösental do planinske kočje Konradhütte (1500 m), odkoder je še pičili dve uri hoda do planinske postojanke Arthur v Schmidthaus (2281 m) ob jezeru Dösenersee. V koči bomo prenočili ter naslednji dan obiskali naš cilj Säuleck (3 ure hoda). Razgled s tega vrha je prav posebno lep proti „kraljici Tur“ Hochalmspitze (3360 m).

S planinskimi pozdravi!

O d b o r

blind und ohne Skepsis geglaubt wird. Man könnte es Verdummungspolitik nennen, die jene Leute betreiben und so vor allem versuchen unsere Landsleute vollkommen zu verwirren und das dann vielleicht noch als Beitrag zum friedlichen Miteinander deklarieren. Die vorallem jetzt wieder neu aufblühende negative und auch gehässige Einstellung in Teilen der Bevölkerung gegen die Minderheit kommt nicht von irgendwo, sondern ist die beginnende Frucht jener Saat, welche diese Leute immer wieder, ohne Unterlaß unter die Menschen des Landes säen und dann noch behaupten, sie seien von Liebe und Treue zu Kärnten und seiner Bevölkerung erfüllt. Heimatliebe fängt wohl dort an, wo man ohne Unterschied der Sprache und Volkszugehörigkeit, die Landsleute schätzt und achtet! Das, was sich jene leisten, ist jedoch nicht mehr als dummer, nationaler Haß, den man versucht mit dem Mantel der Heimmattreue zu decken!

Herbert Guttenbrunner, e. h.

ČUDNA, A PRETRESLJIVO RESNIČNA ZGODBA:

Kako se je skotil in kako je izdihnil neki dr. Vsezna

Ne vem kje, pač pa gotovo nekje, sem čul izrek starega kmečkega očanca. Naj mi nihče ne očita zlobne „jugoslavizacije“, če ovekovečim njegove besede v pisnici slovenščini in ne v slovenskem koroškem narečju. Zvenelo bi gotovo bolj sočno, toda naj mi bo odpuščeno, če bom ukradel vse cenjene bralce NT izrednega jezikovnega in duhovnega užitka, prave poslastice. Rekel je torej tisti stari učanec, poln zdrave kmečke modrosti: „Mislil je, da zna vse, a šele v smrti je spoznal, da niti živeti ni znal.“ Mislil je nekega slovitega dr. Vsezna. Dejansko je ta dr. Vsezna res nekaj znal. A čeprav se je pisal dr. Vsezna, vsega le ni znal, da, niti živeti menda ni znal.

No, s tem dr. Vseznom je bilo tako. Najprej se je rodil. Sčasoma se je naučil hoditi, najprej je kobacal, nato je shodil. Tudi govoriti se je naučil, najprej je „nokal“, nato pa se mu je le razvezal jezik. Pot življenjska ga je vodila najprej v okolico domače hiše, pozneje v šole in v še višje šole. No, ko je prišel mali — takrat še ni bil ne doktor ne Vsezna — v šolo, se je marsikaj naučil. In ker ni bil najbolj zapuščene pameti in ker so tudi starši še nekaj zmurčili, kar so prikrali sebi in drugim otrokom, je mnogo obetajoči dečko stopal po stopnicah učenosti navzgor. Navzgor, navzgor, dokler ni prišel na univerzo. Spomnil se je, da lahko rečemo univerzi tudi vseučilišče.

Tam, na vseučilišču je mladi študent začel študirati. Študiral je nekaj, to je tudi študiral, a vsega ni ne študiral ne doštudiral. Celotno doktor je postal. In ker je postal doktor, se je vrnil v ožjo domovino. Ker je spoznal, da v rodni vasi ne bi mogel več živeti, se je podal v središče svoje ožje domovine. Tam so živeli skorajda sami učeni možje. Mnogo so znali. Tudi možje oblasti so živeli tam. Velika je bila njihova oblast. Tako velika, da so se jim ljudje klanjali, da so jim vedno znova izročili svoje zaupanje. Pa velike hiše so bile tam. Velike hiše, polne modrosti in učenosti. In ker je mladi doktor res nekaj znal, je zašel v eno tako hišo modrosti in učenosti. Sami učeni možje so sedeli tam in študirali in študirali, v dolgih, napornih, zamudnih in izredno skrbnem delu so ugotavljali zanimivosti in dokazovali, kako da so modri. Tudi mladi doktor je začel tam delati, se zagrizel v delo, ogriznil marsikatero snov, in ker se je polagoma začel baviti z marsikaj, pozneje z vsem, in ker je vsepovsod nekaj „znal“, so mu najvišji predstavniki tiste dežele zaupali zelo ugledno mesto, zapuščali so mu oddelek za skrivnosti; in še eno, na pobudo najvišjih učenjakov in oblastnikov so mu v zelo častitljivi slovesnosti podelili najvišje znanstveno priznanje tiste dežele, postal je DEŽELNI VSEZNA! No, in ker je doktor itak že bil od prej, se je skotil tam DR. VSEZNA.

Takih vseznalov je bilo še nekaj, a bila je to strogo zaključena družba. Samo če je kdo umrl, so imenovali novega. Tako da so mladi priporočenci komaj dočakali smrt kakega vseznala. Še ena možnost je bila, a tako vseznalovstvo ni bilo dedno. Če je kak še-ne-vsezna napravil ogromno uslugo

deželni, strogo pokrajinski, da ne rečem provinčni znanosti ali če so upravičeno pričakovali, da bo napravil tako uslugo, potem so ga tudi imenovali za dr. Vsezna. A kot rečeno, tako vseznalovstvo ni bilo dedno.

Zgodilo pa se je nekega dne, da bi se bilo treba baviti s posebnim področjem. Ni pa bilo med doktorji Vsezni nobenega, ki bi se res spoznal na to, in ker se niso hoteli pogovarjati z ljudmi, ki so se res razumeli nato — spadali so namreč k nekemu posebnemu sloju, a zanimivo je bilo, da se je tisto področje dotikalo prav življenjskih okolnosti tistega sloja — so se spomnili, da ta mladi, po časti najmlajši dr. Vsezna izvira tudi iz tistega posebnega sloja, samo da se ni hotel izreči za to, kar je bil. In tedaj so se zbudili spomini zgodnje mladosti.

Pa se je vpregel mladi dr. Vsezna v voz. Modroval je in modroval, sodeloval z drugimi dr. Vsezni, in z združenimi močmi so se dokopali do najgloblje dna znanosti. Svoj izum so tudi objavili.

Pa glej, tisti posebni sloj ni hotel priznati izuma dr. Vsezna. Uprl se mu je. Ni namreč hotel postati nekaj, kar nikoli ni

bil. Ni dopustil, da bi mu odvzeli obraz. No, in tedaj se je začelo.

Pa se je zagovarjal mladi dr. Vsezna, z njim še drugi dr. Vsezni. In modro so se zagovarjali. Nekdo izmed njih je celo izjavil: „Če sem dr. Vsezna, potem je jasno, da vse znam. Moj oče je bil izpraznjevalec gnojničnih jam. Jasno je, da znam kaj takega tudi jaz! Poglejte, tudi gnojnična jama ima svoje najgloblje dno. Prav tako smo se dokopali mi v zamudnem in skrbnem delu do najglobljega dna modrosti. Kajti modrost ima tudi svoje najgloblje dno! Vidite, iz tega dna smo izkopali vse, to zbrali in vam predložili. Zakaj nočete priznati tega?“

Pa je vstal neki zastopnik tistega sloja in dejal: „Povedali ste resnico. Vaš izum ima namreč podoben vonj.“

To je bilo preveč. Mladi dr. Vsezna se je razburil, hudo. Njegovo domovinsko srce ni moglo pretrpeti takih hudih udarcev. Globoko je še vzdihnil in nato dejal: „V takih razmerah ne morem več živeti. Žrtvujem svoje mlado dragoceno življenje svoji domovini, kateri bom ostal zvest do poslednjega trenutka, kamor odhajam zdaj.“

Pa je umrl. Njegova usoda se je raznesla. Veliko so govorili o njem. Celotne legende so spleтали. Le tisti preprosti kmečki očanec se ni dal ugnati. In meni je povedal, ne vem več točno kdaj in kje, to zgodbo.

ne doktor in vsezna

M. KUMER:

(1. nadaljevanje)

Iz starih dohtarskih bukev

Kako spravimo zob brez železa ven?

Dva nasveta? Iz Armoniacum in Zobnikove trave zaft zmešaj in maži tisti bolni zob, bo šel sam ven.

In mleko od mlečja in Armoniacum zmešaj, naredi kroglice, deni v ta bolni zob, pa de sam ven.

Dva nasveta, da bodo zobje beli

Vzemi Akvafortiš, zmešaj s svežo vodo da bo bolj ožstra, umivaj zobe z enim kurjim peresom in ribaj z enim suknenim blekom.

Zavij pepel iz sežganega rožmarinovega lesa v eno židano cunjo in ribaj, zobje bodo beli.

Nato govori o grlu npr. Kadar sapa v ustih smrdi in v krigelci in suhem grlu in če je glas kot škripelca. Nadalje za krigelco in zgubljeni glas.

Preide na krofe in pravi:

Krofi pridejo od Boba in Repe, najrajši pa od žleima in svaneh jedi. Nato našteva vsem zdravil za krofe. Navajam samo dvojice: Bob s smolo zmešan gor obveži, prežene krofe. In pomaži Krofe z žveplenovim oljem, kadar Mesenc dol jemlje, tedaj maži, pa pomaga.

4. poglavje govori od Pers ali prsi. Kašel in katar pride od tinkih cah Flušov in pride tudi od cah trdega žlajma, krvi na prsih, pride en suh kašel na prsi in želodec in od sadja in kiseline, od sira, premrzlega pitja in zraka. Nato navaja štirinajst nasvetov zoper kašel. Zadnji se glasi: Redkev in Sterd kuhaj v vodi in pij je za kašel. Razdeli cah flegmo in žlajm in materijo na prsih in jo vrže ven.

Nadalje piše o bluvanju krvi iz prsi in o boleznih „Nedihe“. Nasvetuje: Za prsi in Poštajno v prsih vzemi Angelikkoren, Meliso, Isop in travnično Potonijo, naredi štupo in zmešaj s strdjo in jemlji za Nediho in če hropota v prsih.

Nato pridemo h jetrom, o katerih bukve pravijo: Kadar so jetre trde in prežgane (vnete), tedaj tega človeka peha in bode na strani in je modre barve pod očmi in ima bele nohte, modre ustnice, se mora varvati žganja, popra, Imberga in mora zvezan hoditi. Zato imajo pisarji, krojači in čevljarji največ te bolezni, ker zmiraj sedijo. Ti se morajo varvati ženstva, in vsega kar je hienega, in so trde jetre in Slezeno, zato eni tako hitro umrejo, eni pa dolgo bolehalo, so

tedenski program

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 3. 9.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 4. 9.: 13.45 Informacije — Za našo vas. — TOREK, 5. 9.: 9.30 Ljudske pesmi in viže. — 13.45 Informacije — Šport od tu in tam — Otroci, poslušajte! — SREDA, 6. 9.: 13.45 Informacije — Lev Detela: Avstrijski književniki (4) — Paul Calan, Hilde Spiel — Za našo knjižno polico. — ČETRTEK, 7. 9.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom. — PETEK, 8. 9.: 13.45 Informacije — Kar po domače. — SOBOTA, 9. 9.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 3. 9.: 9.30 Olimpija — včeraj — 9.55 Evrovizija iz Münchna — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Olimpia-magazin — 20.10 ORF olimpija študio — 20.20 München: Finale v jahanju — 21.20 Nadaljevanje evrovizije iz Münchna ter nočna izdaja Čas v sliki — 23.00 Olimpia — nočna izdaja.

PONEDELJEK, 4. 9.: 9.30 Olimpia — včeraj — 9.55 Evrovizija iz Münchna — 19.30 Čas v sliki — 30.06 ORF-olimpija-studio — 20.26 Poročila iz Münchna — vmes Čas v sliki — 23.00 Olimpia — nočna izdaja.

TOREK, 5. 9.: 8.30 Olimpia — včeraj — 8.55 Evrovizija iz Münchna — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 ORF-olimpija-studio — 20.26 Nadaljevanje evrovizije iz Münchna — 22.00 Čas v sliki — 23.00 Olimpia — nočna izdaja.

SREDA, 6. 9.: 8.30 Olimpia — včeraj — 8.55 Evrovizija iz Münchna — 19.00 Olimpiada: jahanje — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 ORF-olimpija-studio — 20.26 Nadaljevanje evrovizije iz Münchna — 22.00 Čas v sliki — 23.00 Olimpia — nočna izdaja.

ČETRTEK, 7. 9.: 8.30 Olimpia — včeraj — 8.55 Evrovizija iz Münchna — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 ORF-olimpija-studio — 20.26 Nadaljevanje evrovizije iz Münchna — 22.00 Čas v sliki.

PETEK, 8. 9.: 9.30 Olimpia — včeraj — 9.55 Evrovizija iz Münchna — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 ORF-olimpija-studio — 20.26 Nadaljevanje evrovizije iz Münchna — 22.00 Čas v sliki.

SOBOTA, 9. 9.: 9.30 Olimpia — včeraj — 9.55 Evrovizija iz Münchna — 19.30 Čas v sliki in

vsi trdi okoli pasa, se le malo posreči to ozdraviti, pride večkrat od trdega dela in kopanja v vodi.

Nasvetuje zdravila za „noter jemanje“ in za „gor pokladanje“, prvo za „hicne jetre“ drugo za „mrzle jetra“. Lihenbrunen Leberkraut v Vodi kuhaj in pij, je za vroča jetra naj ta boljši zdravilo. In makovo seme z gartroževem olejem gor na jetra položi, pomaga. Nasvetuje še pelinovo olej, Spikanardov olej, matov olej, Koprovoj olej, komelični olej, ter mandelnov olej, ki da je dober za mrzla jetra in slezeno.

5. poglavje piše o trebuhu in začne z želodcem, o katerem pravi, da je „kot ena škatlica, ki vse žlahtne jedi gor vzame, sladke, kisle in grenke“. Zato pride „vročina, da čez meče, in pride v želodec, da je grenko po ustih, nato pride žlajm, da jed nič ne diši, kadar je zamašen pa ne cera jedi, in ko trd postane, tako začne otekati, pride nato, da so težke noge in vodeničnost in potem smrt. Pop se začne venkaj sukati, to je pred pot otoka in vodeničnosti. Ta človek se mora varvati kislega in velikega pitja.“

(Dalje prihodnjic)

V Sloveniji 4% več zaposlenih

Število zaposlenih se je v prvem polletju letos povečalo v Sloveniji v primerjavi z enakim razdobjem lanskega leta za približno 4 odst. Negospodarske dejavnosti od tega prečja odstopajo, saj dosegajo porast števila zaposlenih za prek 5 odst. Po drugi strani pa ugotavljamo, da zaposlovanje v zasebnem sektorju nazaduje, saj smo letos dosegli v primerjavi z lanskim letom minimalno stopnjo porasta, in sicer približno 2 odst.

Gospodarstvo zaposluje največ delavcev. Število zaposlenih v gospodarstvu Slovenije že presega 490.000 delavcev. Pri tem je treba vedeti, da je skupno število zaposlenih v družbenem sektorju približno 577.000.

Število oseb, ki iščejo zaposlitev, je v Sloveniji približno enako številu prostih delovnih mest. Tako je registriranih brezposelnih delavcev približno 11.000, prostih delavnih mest pa je v Sloveniji nekaj več kot 10.000.

kultura — 20.06 ORF-olimpija-studio — 20.20 Nadaljevanje evrovizije iz Münchna — 22.00 Čas v sliki — 23.00 Olimpia — nočna izdaja.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

NEDELJA, 3. 9.: 9.40 Po domače z ansambлом Valterja Skoka — 10.12 Kmetijska oddaja — 11.00 Otroška matineja: Čarni svet živali — 11.25 Mestece Peyton — 12.15 TV kažipot — 14.25 Olimpijske igre München 72 — 19.30 Za konec tedna — 20.00 TV dnevnik — 20.40 Ko nisem bil več vojak — nadaljevanka — 21.10 Športni pregled — 21.30 Olimpijske igre München 72 — 23.30 Poročila.

PONEDELJEK, 4. 9.: 14.55 Olimpijske igre München 72 — 17.50 Obzornik — 18.00 Olimpijske igre München 72 — 19.20 Kremenčkovi — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.35 K. Zanussi: Za steno — TV drama — 21.35 Olimpijske igre München 72 — 12.20 Poročila.

TOREK, 5. 9.: 17.25 E. Peroci: Rožni pogovori — 17.40 Obzornik — 17.55 Propagandna oddaja — 18.00 Olimpijske igre München 72 — 19.05 Zbor „France Prešeren“ iz Kranja — 19.20 Senj — Oddaja iz cikla Karavana — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Diagonale — 21.30 Olimpijske igre München 72 — 23.00 Poročila.

SREDA, 6. 9.: 14.55 Olimpijske igre München 72 — 19.05 Nova Zelandija — oddaja iz cikla Popotovanja Tiborja Sekelja — 19.35 Naši operni pevci: Vanda Gerlovič — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Olimpijske igre München 72 — 23.00 Poročila.

ČETRTEK, 7. 9.: 15.55 Olimpijske igre München 72 — 19.25 Čarni svet živali — 19.40 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.35 G. Neveux: Vidocq (Človek s sto imeni) — 21.25 Olimpijske igre München 72.

PETEK, 8. 9.: 14.25 Olimpijske igre München 72 — 19.00 Mestece Peyton — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Precep — 22.20 Poročila — 22.25 Olimpijske igre München 72.

SOBOTA, 9. 9.: 13.20 München 72 — 14.55 Olimpijske igre München 72 — 18.00 Obzornik — 18.10 Po domače s Henčkovim ansambлом — 18.30 Serijski film — 18.55 Olimpijske igre München 72 — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Olimpijske igre München 72 — 21.10 Moj prijatelj Toni — 22.05 Olimpijske igre München 72 — 0.25 Poročila.

Josef Grauf

Stavbeno in pohištveno MIZARSTVO
PLIBERK — BLEIBURG
se priporoča za dobro strokovno delo

Raiffeisenkasse Bleiburg

MENJALNICA
OPRAVLJAMO VSE
BANČNE POSLE

PLIBERK — BLEIBURG
Telefon (0 42 35) 221

BETONSKO PODJETJE

Stefan Liesnig

gramoznica
Schubraupenunternehmen

PLIBERK — BLEIBURG

Betonske izdelke
in gotove
gradbene dele,
Katzenberger-
strepo,

Purator
čistilne naprave,
Leca votle opeke
in Leca opeke
za dimnike

ugodno nudi
tvrdka

Ing. Alois Leeb

Wolfsberg - Priel, telefon 0 42 52 — 28 78

Köttmannsdorf - Kotmara ves,

telefon 0 42 22 — 79 11 17

Srebro in bron za Avstrijo

Prva disciplina olimpiade je že prinesla kolajno za Avstrijo. V streljanju s prosto pištolo je avstrijec Rudolf Dollinger osvojil bron in s tem prvo kolajno za Avstrijo. Da je dejansko prišel do bron, je izkazalo šele elektronsko izkoriščanje krogov na tarči: Sprva jih je bilo 557, elektronski računalnik pa je ugotovil tri zadetke več: namreč 560. Streljati je moral na tarčo v razdalji 50 m. Središče tarče meri 5 cm. V 150 minutah mora streljati nanjo 60 krat. Zlato kolajno si je osvojil Ragnar Skanaker (Švedska), ki je zadel 567 krogov, srebro pa je dobil Dan Luga (Romunija). Streljanje sevé zahteva poleg dobrih živcev in mirne roke po mnenju Rudolfa Dollingerja tudi tisto direktno zvezo med prstom na petelinu ter glavo. Ta motorika je tajnost dobrega strelca. In seveda malo sreče.

Dan navrh pa je Celovčan Norbert Sattler v teku na divji vodi osvojil drugo mesto in s tem srebro. Že pred tekom je dejal, da samo Horna (Nemška demokratična republika) ne more prekositi. — In res. Sin celovškega posredovalca realitet je po prvem teku vodil, v drugem teku pa si je po majhni napaki pokopal upanje na zlato. Kljub temu

pomeni srebro pravo senzacijo za Avstrijo, kajti s tem nihče ni računal. Čeprav se je vršilo tekmovalje na umetnem kanalu in čeprav voda teče v njem veliko bolj enakomerno — v nasprotju z domačo Lieser — se je mladi Norbert Sattler zelo dobro znašel z novimi pogoji. Zlato si je osvojil Siebert Horn (NDR) pred Norbertom Sattlerjem (A) ter Haraldom Gimpel (NDR). Na vrsti je sedaj še Norbertova sestra Bärbel, kako bo šlo njej navzlic močni konkurenci pri ženskah?

V bivšem zloglasnem nacističnem taborišču Dachau je bila spominska svečanost, katere se je udeležilo tisoč mladih Nemcev in atletov iz raznih držav, ki so prišli na olimpijske igre. Svečanosti se je udeležil tudi predsednik mednarodnega odbora za dachausko taborišče dr. Guerisse. Priredile so jo katoliška, protestantska in izraelska skupnost, v sodelovanju mednarodnega odbora za taborišče, pod temo: „Trpljenje spominja svetovno mladino na obveznost za mir“.

Olimpijci v Dachau

SAK — Glanegg 11:1

Preteklo nedeljo je SAK igral prvenstveno tekmo proti moštvu iz Glanegga ter ga zasluzeno in visoko porazil z 11:1 (5:1). SAK se nahaja trenutno v dobri formi in v svojem razredu trenutno vodi ter je seveda aspirant na prvaka. Gole so dali: Fera (3), Wrolich, Stanko Olip, Peter in Folti Waldhauser (vsak po dva).

Lestvica 2. razreda D:

1. SAK	2 2 0 0 16:3 4
2. Launsdorf	2 2 0 0 13:1 4
3. Guttaring	2 2 0 0 12:0 4
itd.	

Košnja

KO ZJUTRAJ ZGODAJ VSTANEM,
NABRUSIM SI KOSO,
VESELO GREM NA KOŠNJO,
SI ZAPOJEM PESMICO.

NA KOŠNJI JE VESELO,
MI PTIČICE POJO,
DEKLETA SE SMEJIJO,
KO SENO GRABIJO.

TO DELO JE TEŽAVNO,
VSAKDOR UTRUDI SE,
PA KJER JE DOBRA VOLJA,
TAM SE PREMAGA VSE.

To pesem nam je poslala mlada Karolina Hardelep iz Lepene 19 pri Železni Kapli.

Beneški Bienale:

Velika Kubrickova mojstrovina

Z predavanjem filma ameriškega režiserja-mojstra Stanleya Kubricka „A Clockwork Orange“ je letošnji bienale v Benetkah dosegel visoko ravan.

Kubrick je med najpomembnejšimi današnjimi filmskimi avtorji. Ves njegov opus, ki vsebuje med drugim filme kot „Rapina a mara armata“, „Orizzonti di gloria“, „Spartacus“, „Lolita“, „Il dottor Stranamore“ in „2001 odissea nello Spazio“, dokazuje, da je Kubrick izvrsten poznavalec filmskega jezika. Pri tem avtorju se popolno in genialno obvladaje tehnike takoj sprevrže v estetsko in idejno globok rezultat. Morda od časa Eisensteina ni bil noben avtor tako sposoben prevesti idile v filmske podobe. Kajti Kubrick je racionalen režiser, ki uporablja film za izražanje idej prej kot čustev. Ta racionalizem pa ni intelektualizem, ker ne ostaja nikdar površinski, a se vedno izraža preko prikazanih podob; v njem se univerzalno povezuje s partikularnim.

„Arancia meccanica“ bi zahteval podrobno analizo. Tukaj lahko le povemo, da gre za skrajno kompleksno delo, ki s čudovito lepo vizualno realizacijo prenese na filmsko platno knjigo Anthonyja Burgessa. Kubrick trdi, da ima raje, da film sam pove kar mora povedati, zato ga režiser noče tolmačiti. V filmu se vsekakor izraža razmišljanje o usodi človeka v današnji družbi, o nasilju kot izvorni komponenti človeka in obenem kot „babici zgodovine“, o povezavi med vladujočim razredom in posameznikovo slo po obvladanju realnosti. Interpretacija Malcolma Mc Dowella in drugih je izvrstna.

V okviru festivala sta se začeli še dve manifestaciji: „Dokumenti našega časa“, ki vsebuje nekaj zanimivih aktualnih dokumentarcev ter selekcija italijanskih eksperimentalnih filmov mladih režiserjev, ki so jih izbrali tuji časnikarji.

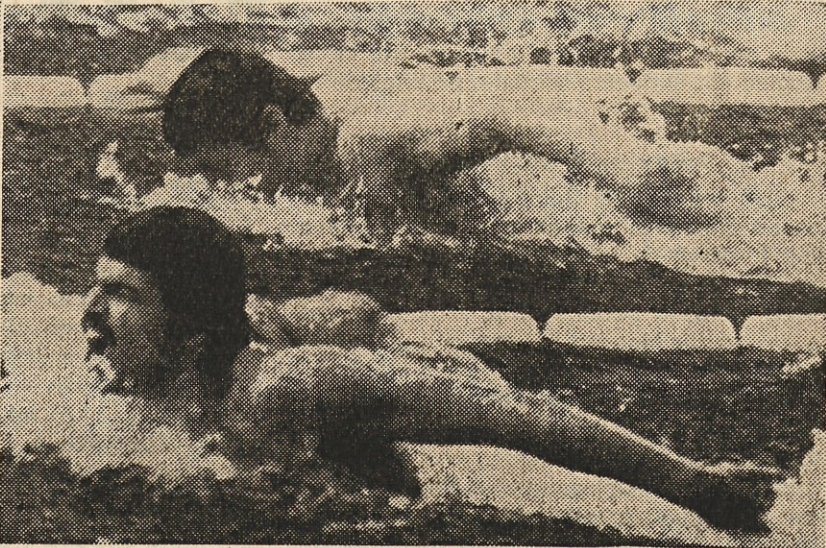
Beno Kraut v izvrstni formi

Beno Kraut, rezervni vratar celovške Avstrije, je trenutno v izvrstni formi. V zadnji tekmi za avstrijski cup je nadomeščal ranjenega Horvatića v igri proti nogometnemu klubu Baden. Avstrija Celovec je zmagala visoko z 6:0 (5:0). Svoja vrata je držal čista, kar mu je prineslo priznanje vseh časopisov. Vsi soglasno zatrjujejo, da Beno Kraut zmore popolnoma enakovredno nadomeščati Horvatića in da je vreden vratar kluba nacionalne lige.

Beno Kraut je prejšnjo sezono igral kot prvi vratar pri KAC. Kot dijak Slovenske gimnazije je igral svojčas v reprezentanci nogometnega moštva KDZ. Odkrili so ga v tekmi KDZ proti celovski Avstriji.

Uspehov Benota Krauta se vsi veselimo ter mu v njegovi nadaljni nogometni karieri želimo obilo uspehov.

K slikam: Norbert Sattler pri svoji vožnji (levo). — V plavanju pada en svetovni rekord za drugim (spodaj).

Zadnja pravda

Spisal J. S. Baar, iz češčine prevedel V. Hybášek 16

„No — ti si ji dal,“ se zasmije radostno, škodoželjno Manca, skoči v ječmen in prinese gos in coklo. „Samo nogo ima zlomljeno, položim jim jo tukaj na mejo, jo bodo že našli.“ Toda Martin ne zine več niti besedice. Sram ga je, jeza ga je minila, ni tega storil nalašč, niti ne vé dobro, kako se je zgodilo, da je vrgel coklo po gosi, lahko bi kdo mislil, da jo je iz maščevanja. Martin gre po dvorišču in gleda skozi plot k Zgornjim, če bi videl Adama. Naravnost bi mu zaklical: „Adam, ne zameri, ubil sem ne-hote vašo gos.“ Toda na bratovem dvorišču ni žive duše. Najbrž se še niso vrnili s travnika.

Adama ni na travniku. Deteljo kosi, preden bi odcvetela; ne ve sicer, česa bi se prej lotil, toda travnik mora počakati. Niti h kosilu ni šel domov, cel dan je kosil, ker se detelja tudi brez rose lepo kosi, trava pa ne. Tudi on je nezadovoljen. Tisto zadeva s kokošjo ga silno jezi. Ni storil nalašč, neljub slučaj je tako nanesel; kamenček je bil komaj kot oreh, samo za šalo ga je vrgel, niti roke ni iztegnil, pa imaš — kokoš je padla. Jezi se na svojo roko, ki redkokdaj zgreši. Sicer se rad pobaha s to roko, češ, da zbije vsako hruško z drevesa, na katero pomeri. Pa kaj hruška, kokoš, kokoš! Ne, nanjo bi ne smel meriti, to se razume. In Manca, ta lakomna Manca je zato tako reč po-

čela, kakor da je ob kravo. Neumnost je, ker se vse zdi, kakor da bi se maščeval za... radi botrinje; pa na to niti od daleč ni mislil. Vse bo razložil Martinu in zaklical, kakor hitro ga zagleda na dvorišču: „Martin, ne bodi hud, to in to se je zgodilo, izberi si iz moje jate kokoš, ki ti je všeč, in jo vzemi.“ Po bratovsko se bosta poravnala. Vsak na enem bregu prepada stojita. Ko bi z obeh strani iztegnila roke, lahko bi dosegla drug drugega, podala si roke in premostila bi prepad. Adam kosi, da mu v hrbtu poka, da bi le že končal in mogel domov k ženi in otrokoma, na katere vedno misli pri delu. Slednjič pa odide s koso na rami in s coklami v roki bos po mehki travnati stezi proti domu. Skrbno se ozira proti nebu, ki se začinja oblačiti; sonce ne zahaja čisto, komarji pikajo kot besni, lastovice letajo nizko nad žitnim poljem. „Dež bo,“ meni sam pri sebi Adam, „ni, v senah dešte — na kosu klešte“ — je sklenil, da bo kosil tudi v dežju, samo da dohiti Martina in bo delal pri njem na svojem delu, se ž njim pogovarjal, ž njim hodil na delo in z dela, se ž njim posvetoval in veselil, kakor da se ni nič zgodilo. „Kosila bova v ‚Spovinah‘, zjutraj vstanem navsezgodaj, in ko pride Martin na travnik, se bom že jaz tam sukaj pa mu zakličem: ‚Zaležal si, Martin, brez zajtrka boš!‘“ Martin se bo nasmehnil in odgovoril: „Kupil si ga bom, če ga ne dado.“ Tako se veseli Adam po poti. Pa kaj je to? Tam-le za njihovim skednjem čisto sama sedi razčeperjena goska. Gospodarja je zagledala, iztegnila vrat in zakričala: „kakaka — kakaka,“ — kakor bi tožila. S perutnicami plahutá, bije z njimi ob travo in se ne more ganiti z mesta. „Kaj pa ti je, goska?“ jo dvigne Adam. „Jojoj, nogo imaš zlomljeno, kdo pa ti je to naredil?“

„Le poberi jo,“ se je oglasila tedaj Manca, kakor bi bila čakala na ta trenutek. „Kakor vi nam, tako mi vam, ječmen na nismo sejali za vaše gosil!“

Kakor bi trenil, so pozabljene vse spravljive misli. Sreča, da je Manca takoj zbežala z vrta. Gos je letela za njo čez plot in za njo ostre besede: „Le požri jo, lakomnica, saj si itak svoje lastne ne privoščiš niti o sv. Martinu.“

Pri nas doma ni navada pozdravljati se pri srečanju z besedami „klanjam se“, „poljubljam roko“, ali „sluga“. Take neodkritosrčne pozdrave so si izmislili meščani. Zato pa je navada pozdravljati se z besedo božjo in spregovoriti med seboj: „Kje si pa hodil?“ ali „kam pa greš?“ Če kosiš seno ali žanješ žito, če seješ ali spravljaš krompir, če mlatiš na podu ali trgaš sadje, moraš zaklicati: „Bog daj srečo,“ in nato se ti zahvalijo: „Bog daj!“ Tako kažejo pri nas doma ljubezen do bližnjega, in le zakrknjeni sovražniki grede drug mimo drugega kot živali — molče, brez besede. Kakor nevihta je prišel Adam na svoje dvorišče. Vrata je zaloputnil za seboj, malo da se niso sesula, cokle je vrgel na tla, malo da se niso razklale, kos je obesil, malo da ni zlomil kljuge.

„Kaj pa ti je, Adam, da se tako jeziš?“ ga je vprašala Krejčeva mati, ki je bila tudi slabe volje. Gos se ji je izgubila iz jate; ženica ima dela, da ne vé, kje se je glava drži, in še potepenka naj bi lovila po Klenči. Odgovor niti ne čaka, stopi naprej pri sprednjih vratih in kliče: „Goska, goska, goska, gosgogogos!“

„Tiho bodite, škoda jezika!“ je zavpil na njo Adam tako, da so tudi zraven pri Martinu slišali. „Manca je poslala Dodli kokoš, ko je bila v postelji, dal sem ji torej zato takoj gos, ker je do njenega pestovanja še dolgo.“

Ko je neslišno zaprla za seboj velika bela vrata, je za kakšno sekundo postala z roko na kljuki, ki je bila v višini njenih ramen.

— Nova, sva pomislili s sosedo.

Bila je majhna in oglata. Tudi obrazek pod malce zanemarjenimi kratkimi temno-plavimi lasmi je bil oglat in preprežen z gubami. In vendar je bila videti kot otrok. Kakor zgaran bajtarski otrok.

Tiho je pozdravila in po prstih stopila k

„Saj mi je zdravnik dal priporočilo, naj mi dajo lažje delo,“ je odvrnila mala. „Pa kaj to pomaga, ko ga pa v naši tovarni ni! Če ga ni, mi ga ne morejo dati. Brez vzdigovanja ne gre. Nikjer.“

„Potem ne boste donosili,“ je z grozljivo odkritostjo pribila sosedo. Pogledala me je s svojimi poštenimi očmi in nisem se mogla razjeziti nanjo.

„Ni rečeno...“ sem začela.

„Kajpak!“ je prostodušno potrdila sosedo. „Odvzeli vam bodo. Vem, kako to gre.“

Mala je obsedela na postelji. Nič več ni rekla, nemo je strmela predse. Čez kake pol ure je prišla sestra in obstala na pragu.

„Selšek!“ je zaklicala.

„Tukaj!“ je zinila žensko in preplašeno zazijala vanjo.

„Pridite!“

Mala je nekaj iskala pod vzglavjem za robcem, si zmedeno potegnila po laseh in se pogladila po halji. Potem je odšklopotala proti vratom.

„Ni pomoči,“ je rekla sosedo, ko je šla mimo njene postelje.

„Nikarte, no!“ sem zamrmrala.

„Kaj je ne poznate?“ je odvrnila začudeno. „To je sestra iz operacijske...“

Čez četrto ure je druga sestra pripeljala žensko nazaj vso objokano. Klecajočih korakov je šla preko sobe in se ihté zatekla v posteljo. Obležala je na hrbtu, skrčila noge k sebi in neutolažljivo zajokala.

„Iztegnite noge!“ se je čez nekaj časa oglasila sosedo na desni.

Obotavlja je jih je iztegnila, drugo za drugo, in obležala kakor majhna neobgljena žival. Udržano je stokala. Njena drobna, zdelana desnica, na kateri se je belil srebrni poročni prstan, je tavalala po odeji, kakor da išče nekaj izgubljenega...

Čez nekaj ur si je opomogla in se malo umirila.

„Hočete časopis?“ sem jo vprašala.

Hvaležno je pokimala. Dala sem ga ji. Potem je na hrbtu ležala brala in pri tem neslišno pregibala ustnice.

„Poslušajte!“ je naenkrat slabotno vzkliknila. „Kaj tukaj piše! Mati je zavrgla dete!“

In ne da bi počakala, da jo zaprosiva, nama je prebrala članek. Potem je povsila roko s časopisom in se zazrla v naju z nezrekljivim pogledom.

„Jaz bi ga pa tako rada!“ je rekla. „In moj mož tudi...“

J. KLENOVSEK:

Čez polje

Čuj, jaz grem čez polje,
židane volje;
rosnega cvetja nabral si bom šop
in mi bo boljše.

Odkril bom studenca lahen poklop,
zajel srebra si prgišče,
oškopril z njim prazno strnišče,
da bo pognalo novih kali,
mladih kali, za moje dni.

Čuj, jaz grem čez polje,
židane volje,
saj zame nov klas spet zori.

Hrepenenje matere

prazni postelji ob oknu. Sandale na njenih bosih, širokih stopalih so šklopotalo, kakor da jih je sram lastnega ropota.

Prišla je do postelje, in videti je bilo, kakor sta se spogledali, postelja in ona; žensko je plašno odvrnila pogled.

Počasi, scela se je sklonila in tiho odprla vratca železne omarice. Rahlo je položila vanjo torbico, obrobjeno z živordečim polivinilom. Previdno in spet scela se je dvignila in obstala, kakor da prisluškuje nečemu v sebi. Njen obraz je od strahu drevenel. Tako je stala nekaj minut. Potem se je odločila. Odvezala je trak pikčaste bolniške halje in si jo pričela slačiti. Njeni gibi so oživljali vsak zase, kakor da jih ne opravljajo njeno telo, ki je stalo krhko in okorno pod široko bolniško srajco iz grobega molineja. Telo je stalo kakor prej, nepremično in okorno. Z bolečo skrivnostjo, ki si jo v njem slutil, je vzbujalo sočuten strah.

Naposled je bila obleka poravnana in položena kraj postelje. Ženska je previdno legla med rjuhe.

Skozi visoka okna je sijalo popoldansko sonec in v sobi je postajalo soparno. Sosedo na desni je zaspala pod časopisom. Njene bele dlani so ležale razprte na vsaki strani postelje.

Potisnila sem si blazine navzgor, da bi lažje videla v knjigo in pogledala po sosedo na levi.

Ležala je kakor vase vgreznjena. Komaj je bilo zaslediti pod odejo njeno drobno telo. Do komolca gole, zagorele lahti si je bila položila pod glavo. V tej legi je bil njen oglati obrazek, položen na nizko zglavje, za čuda odprt, nemočen in preplašen. Drobne, svetle oči so tesnobno strmele v strop.

Menda je začutila na sebi moj pogled, zaobrnila se je in se mi drobno nasmehnila.

„Krvavam,“ je zašepetala na vprašanje, ki ga je prebrala z mojega obraza.

„Pomagali vam bodo,“ sem rekla.

„Ko sem pa že drugič tu...“ Obrnila se je, oči so ji vztrepetale.

„Mož bi pa tako rad otroka...“

„Težkega dela ne bi smeli delati,“ se je oglasila sosedo na desni, ki se je bila zbudila.

„Krvavam,“ je zašepetala na vprašanje, ki ga je prebrala z mojega obraza.

„Pomagali vam bodo,“ sem rekla.

„Ko sem pa že drugič tu...“ Obrnila se je, oči so ji vztrepetale.

„Mož bi pa tako rad otroka...“

„Težkega dela ne bi smeli delati,“ se je oglasila sosedo na desni, ki se je bila zbudila.

„Krvavam,“ je zašepetala na vprašanje, ki ga je prebrala z mojega obraza.

„Pomagali vam bodo,“ sem rekla.

„Ko sem pa že drugič tu...“ Obrnila se je, oči so ji vztrepetale.

„Mož bi pa tako rad otroka...“

„Težkega dela ne bi smeli delati,“ se je oglasila sosedo na desni, ki se je bila zbudila.

„Krvavam,“ je zašepetala na vprašanje, ki ga je prebrala z mojega obraza.

„Pomagali vam bodo,“ sem rekla.

„Ko sem pa že drugič tu...“ Obrnila se je, oči so ji vztrepetale.

„Mož bi pa tako rad otroka...“

„Težkega dela ne bi smeli delati,“ se je oglasila sosedo na desni, ki se je bila zbudila.

„Krvavam,“ je zašepetala na vprašanje, ki ga je prebrala z mojega obraza.

„Tovarno bi morali pustiti,“ je rekla sosedo z apostolsko vnemo.

„Kako pa naj... Z njegovo plačo ne moreva. In če pride še otrok...“

Mala se je spet obrnila in naslonila desni laketi nad glavo. Izpod njega naju je gledal droban, zaskrbljen obraz.

Ponoči sem jo čula, kako se je previdno obrnila.

„Kako je?“ sem šepnila.

„Bolje.“

Toda zjutraj je vstala vsa obupana.

„Slabše mi je.“

„Nič ne bo,“ se je prepričano oglasila sosedo na desni. „Šlo bo.“

„Res je,“ je zatrdila, ko je prestregla moj pogled. „Pri meni je bilo zadnjikrat do pike tako.“

Mala je odšla na pregled. Potrta se je vrnila v sobo.

„Še enkrat bom morala tja, so rekli. To že ne kaže nič dobrega.“

ZANIMIVOSTI PO SVETU

SLED JE V DIMU

Kemika John Rhoades in Donald Johnson iz Združenih držav Amerike trdita, da sta v dimu neke znane cigarete odkrila snov, ki jo znanost uvršča med povzročitelje raka. Pri nadaljnjih raziskavah bosta skušala ugotoviti, ali cigaretni filter odstranjuje nevarnost, ki jo prinaša ta snov.

V zgostku dima znane cigarete — imena niso objavili — sta Rhodes in Johnson odkrila majhno količino hudega strupa nitroamina. V lanski pomladi objavljeno poročilo društva ameriških kemikov trdi, da večina nitroaminov povzroča raka in da te snovi tudi v zelo majhnih količinah napadajo razne dele živih organizmov.

Nitroamini kot kemične spojine nastajajo iz nitratov in sekundarnih aminov. Rhodes in Johnson trdita: Dušik, iz katerega nastajajo nitri, spojine dušika in kisika, prihaja v tobak z umetnimi gnojili, ki jih uporabljajo v tobačnih nasadih. Ugo-

toviti bosta skušala, ali filtri preprečujejo vdor nitroaminov v pljuča kadilcev.

Tobačna industrija se je takoj oglasila s trditvijo, da je v cigaretnem dimu tako malo nitroaminov, da kadilcev ne morejo zdravstveno ogrožati.

OBILNA DEDIŠČINA

Pogosto se sliši o kom, da je živel v skromnih razmerah, čeprav je imel v kakem skrivališču ogromno imetje. Nekateri med njimi počenjajo to iz skoposti, drugi pa zato, ker ne vedo, da posedujejo bogastvo, ki bi jim omogočilo lepše in lažje življenje.

Tak je bil tudi Henry Grochau iz Saint Paula, ki je pred leti umrl v starosti 91 let in je do zadnjega bil v službi kot uradnik pri ameriški železniški upravi. Polnih 52 let je bil v službi. Po njegovi smrti so njegovi dediči našli med njegovimi listinami paket delnic »Minnesota Mining and Ma-

Vsako besedo sliši Martin. Kdor zasmehuje njegovo ženo, zasmehuje in sramoti seveda tudi njega samega. Zato se mora potegniti za ženo in se tudi bo.

„Gos sem pobil jaz, žene nikar ne mešaj v to reč,“ je prišel iz skednja in možato povedal Adamu.

„Torej ti! In ti si brat?“ je odvrnil Adam; še nekaj bi pristavil, toda iz okna se je oglasilo proseče „Adam“ in v oknu se je pokazalo kakor kreda belo lice njegove Dodličke. Adam se je zasukal na peti, pokazal Martinu hrbet in brez besede odšel v sobo.

Za hišo je žalostno gagala ranjena gos. Martin jo je namreč vrgel iz vrta nazaj na pot za skednjem. Kri je že revici tekla ne samo iz noge, ampak tudi iz kljuna. Ponoči so jo psi raztrgali in le kup belega perja je ostal na cesti, na meji in v ječmenu, dokler ni tudi tega raznesel veter po vsem Klenči in z njim tudi resnično vest, da pri Porazilovih ne govore Zgornji s Spodnjimi, ker je Martin ubil „gosjo babo“, tisto, kateri je gospodinja nasajala in ki je vodila mlade goske...

„Mračni hodijo, vsak gleda v drugo stran, kakor da se ne poznajo,“ so si škodoželjno pripovedovali ljudje, toda bolj previdni so jih opominjali: „Molčite no, kri ni voda, se bodo že še spravili, saj niti v jezi biti ne morejo! Njive, gozd, travnike, pota, vse imajo drug zraven drugega, saj od jutra do večera drug drugemu gledajo v usta, pa bi v jezi živeli! Kakšno pa bi bilo tako življenje? Pekel bi imeli na svetu.“

To sta najbolje vedela brata sama. Ko se je Adam zjutraj zbudil, ga je sicer zapustilo bojovito razpoloženje, toda v „Spovine“ vendarle ni šel kositi. „Kaj bi mu lezel na

oči,“ si je mislil in se napotil na „Okroglico“. Tudi Martin se je takoj zjutraj razjezil sam nase: „Neumnost sem naredil, pa ni pomoči; se bova že pogovorila z Adamom.“ S koso na rami je odšel z doma, pod Klenčim je pogledal okrog po travnikih in zagledal Adama, ki se je že sukala na „Okroglici“.

„Ta trmoglavc,“ je zagodrnjal, „ali ni mogel iti v „Spovine“? Pogovorila bi se bila; jaz pa tudi ne bom lezel za njim.“ In napotil se je na travnik, kjer je kosil že prejšnji dan.

Tako sta si šla za čas vse košnje s pota. Skrbno sta opazovala drug drugega, na katerem travniku kateri suši, in se ogibala drug drugega kot hudič križa. To je bilo lahko, ker je Adam vedno zaostajal za Martinom. Manjkalo mu je zveste pomoči Dodličine, in šele ko so se Spodnji popolnoma preselili iz enega kosa, se je naselil tam Adam. Pa tudi to je minilo pri Zgornjih. Dodlo je spremila v cerkev k vpeljevanju njena mati kot botra, in življenje se je vrnilo v pravi tir. Oba Porazila sta delala, kakor ne bi vedela drug za drugega, kakor se ne bi poznala, dočim sta drug drugega natančno opazovala in mislila drug na drugega vneteje kot sicer. Za Telovo so čakali Zgornji, da se bo Martin oglasil in zaprosil pomoči pri postavljanju oltarja. Dodlička je negovala in zalivala cvetlice pozno zvečer po delu in se veselila, da bo dala svakinji šopke na oltar, spletla vence in privezala trakove na sveče.

Sreda je že a Spodnji niso sporočili še ničesar.

„Bom rekla Mancu, da ji bom iz srca rada pomagala, če hoče,“ pravi Dodlička.

„Nikar tega ne reci,“ sviri Adam, „saj vé zate in za cvetlice, ne dobričaj se ji, samo osornost ti bodo vrnil;“

počakaj, da pride sama.“

Pa Manca ni prišla. Pihala je od jeze in karala Martina: „Ali jim nisi mogel že lani vsega skupaj vreči na vrat? Imeli bi sedaj mir. Kje pa naj skupim cvetlice, vence, trakove? Moje roke niso za take igrače.“

„Če hočeš, porečem Adamu,“ je menil v svoji dobroti Martin in se spomnil, kako je bilo lani lepo pri njihovem oltarju.

„Samo poskusi!“ je takoj vzkipela Manca; „prosila jih ne bom prav nič, če se sami ne ponudijo. Taka-le prevzetnost! Niti geniti ne morejo, lahko bi bili veseli, če jim dovolimo, da se morejo pobahati s cvetjem — toda kaj še! Čakajo, da jih bomo prosili na kolenih. Pa se motijo, pokazimo jim, da se opravi tudi brez njih.“

Na Telovo so krasili Porazilov oltar samo venci iz poljskega in travniškega cvetja: kukavic, petelinčkov, plavic, purpal in klinčkov, da so to celo ljudje opazili in tudi očitali: „No, pa taka-le lakomnost! Tukaj zraven na vrtu se osipljejo vrtnice, potonike, marjetice in še druge rože, na oltarju pa taka revščina.“

„Tako je, če so si v sovraštvu in se drug z drugim nočejo spraviti.“ Take besede je slišal Adam med možaki, slišal jih je pa tudi Martin pri nebu; oba sta bila rdeča od sramu in se spominjala, kako lepo je bilo lani tačas; mislila pa sta tudi na rajnega očeta in njegove besede.

„Tako ne gre več,“ je mislil Adam; „pazil bom, kdaj pojde Martin po kosilu na vrt; mlajši sem od njega, vdam se, pojdem za njim in mu porečem: „Martin, poslušaj, ljudje si z nama izplakujejo usta, kar je bilo, je bilo! Odpustiva si! Prvi mu pomolim roko in dobro bo.“

(Dalje prihodnjič)

Za dobro voljo

ŠKOTSKA

Skot pokaže svojemu sinu vzorec blaga za svojo obleko.

„Ali ti ugaja?“ ga vpraša.

Sin obrne vzorec narobe in blago hvali.

„Saj si vendar gledal napačno stran!“ se razjezi oče.

„Je že prav,“ ga potolaži sin, „saj nosim za teboj vendar zmerom obrnjene obleke.“

ZLOBNO

Ančka pripoveduje svojemu znanцу:

„Pomislite, kakšne sirote bi bile ženske, če ne bi bilo na svetu živali! Poglejte samo mene: čevlje imam iz krokodilje kože, torbico iz kačje, plašč iz srebrne lisice, svilo za obleko od sviloprejk, jopico pa iz volne angorskih zajcev.“

„Da, da,“ pritrdi znanec sam zase, „nešteto živali je treba, da se obleče ena sama gos!“

PLIBERŠKI SEJEM NA TRAVNIKU

največje in najstarejše ljudsko slavlje južnih predelov Koroške
v nedeljo, 3., in ponedeljek, 4. septembra 1972

Spored:

V soboto, dne 2. septembra:

- ob 14. uri: odhod z robo in rajo izpred glavne šole na sejemski travnik
- ob 15. uri: simbolična otvoritev sejma na travniku z načetjem sodčka piva po županu inž. Siegfriedu Kristanu
- ob 20. uri: velik ognjemet

V nedeljo, dne 3. septembra:

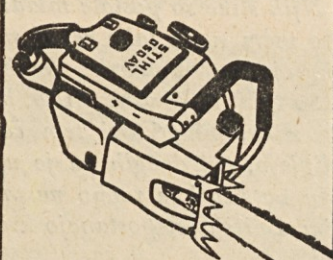
ob 13.30: slavnostna povorka z znamenjem tržne pravice

V ponedeljek, dne 4. septembra:

prosta prodaja — velik zabavni vrvež najmodernejših veselilnih podjetij

Oba dneva pojačen promet poštinih avtobusov — ugodne železniške zveze.

STIHL 050AV

eine Universalsäge für die Waldarbeit. 5,5 DIN PS stark und 9,8 kg leicht, außerdem hat sie den vibrationsdämpfenden STIHL-AV-Griff.

Gospodarski in poljedelski stroji — traktorji — motorne žage in vsi nadomestni deli — kuhinje — kuhinjski stroji in vse za gospodinjstvo — otroški vozički — televizijski in radioaparati — šivalni stroji — motorna kolesa — mopedi — mladinska kolesa za birmo

najugodnejše pri domačem podjetju

Johan Lomšek

ST. LIPŠ — TIHOJA 2

9141 Eberndorf — Dobrla vas

Telefon 0 42 37 — 246

Obiščite nas na pliberškem sejmu!

POHIŠTVENI SALON

JOHANN WUNTSCHKEK

NONČA VAS pri PLIBERKU

vodilno koroško podjetje

- Pohištvo v vsakem slogu in zrejljane kmečke skrinje v lastni proizvodnji
- Razno pohištvo za vsakega in po primernih cenah

Vsak obiskovalec
Pliberškega sejma

bo pil

Schloßbräu

pivo!

OBIŠČITE NAS NA PLIBERŠKEM SEJMU ○ OBIŠČITE NAS NA PLIBERŠKEM SEJMU!

Trgovina KRIVOGRAD - Šmihel

Telefon 0 42 35 — 34 1 97

- AEG-VRTALNE STROJE — z raznimi priključki
- SCHWEISSAPPARATE 175 Amp. samo šil. 2500.—
- STIHL motorne žage
- ELEKTRIČNE STROJE
Televizorje
Transistorje, Cassetten-Recorder
- ŠTEDILNIKE
- PEČI NA OLJE IN PREMOG
- VSE ZA GRADNJO
Vaše hiše ali gospodarskega poslopja
- mešalce za beton
- samokolnice
- kletna vrata
- kletna okna
- okna za hlev

Za dobo sejma dobite na vse razstavljene stvari sejemski popust!

OBIŠČITE NAS NA PLIBERŠKEM SEJMU ○ OBIŠČITE NAS NA PLIBERŠKEM SEJMU!

Schlaf Dich gesund mit Stefitz Steppdecken

Ferdinand STEFITZ

STIEPPDECKEN- UND BETTWARENFABRIK

Unsere Spezialerzeugnisse:

- STEPPDECKEN ALLER ART
- FEDERKERNMATRATZEN sowie POLSTERMÖBEL

BLEIBURG

POHIŠTVO ZA DOM IN GOSTE

Rutar - Center

A 9141 Dobrla vas — Eberndorf
Telefon 0 42 36 — 281

Ob priliki
Pliberškega sejma
obiščite domače gostišče

Juena

Čepiče - Globasnica

Električne napeljave — bišne inštalacije
— strelovodna popravila — previjanje motorjev — vse to vam oskerbi najbolje in najceneje

ELEKTRO-TRGOVINA

H OLLAUF

BLEIBURG — PLIBERK

ŠTEFAN TRAMPUŠ

Trgovina z lesom
Podjete z žago

NONČA VAS — EINERSDORF
PLIBERK — BLEIBURG

Kmetje, vaša nakupovalnica je

Kmečka gospodarska zadruga PLIBERK

Zadruga prodaja po ugodnih pogojih vse kmetijske stroje, orodje, semena, ostale potrebščine — KUPUJE žita in druge kmetijske pridelke

Domač denarni hranilni in kreditni zavod je

Hranilnica in posojilnica PLIBERK

TRGOVINA

KARL FERRA

PLIBERK — BLEIBURG

Bahnhofstraße 16

Podružnica: Postgasse 13

Špecerija — manufaktura — premog — olje za kurjavo — gradbeni material

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Johan Drobesh

ŠMIHEL nad PLIBERKOM

se priporoča naročnikom — izdelava kvalitetna — Cene zmerne!

MIZARSTVO

Leitgeb

ST. MICHAEL OB BLEIBURG
ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

- Kvalitetna izdelava vseh vrst mizarskih del
- Priznana stavbeno mizarstvo